

CHRIST BODEN ALS EERSTE OVER FINIS Hel van de Pin; zon, zand en zwee

De Heemkunde kring
DE VIERSCHAER
WOUW

CHRIST BODEN ALS EERSTE OVER FINIS Hel van de Pin; zon, zand en zwee

AFZIEN OP DE PIN

Michel de Koning

Driemaandelijks tijdschrift voor leden en donateurs van heemkundekring De Vierschaer.
Contributie leden (incl. Vierschaernieuws) € 16,68 begunstigen: € 15,60 per jaar. Deze prijzen gelden alleen bij afgeven van een machtiging aan de vereniging om de contributie jaarlijks automatisch af te schrijven. Als geen machtiging wordt afgegeven, moet extra aan bankkosten betaald worden.

Inhoud	2	"Gewone" fietsen	29
Aan de lezers	3	De Hel	31
Hoe is het begonnen?	4	De bel voor de laatste ronde	34
De eerste jaren	5	Theo Schuurbijs, de stem van de kermisronde	35
Janus Hellemons, de eerste winnaar	8	Het startschot klinkt	38
10 jaar kermisronde	10	Oude glorie	39
Christ Boden Jzn, de jongste winnaar	12	Opleren en uitbollen	40
Piet Veraart, vijf maal winnaar	14	De Belgen	42
Anton Jacobs, 2 op 21	16	De Rondemiss	43
Tiest Boden, de onvermoeibare	17	En de vrouwen?	44
Christ Boden Bzn, recordhouder met zeven overwinningen	19	Ga er maar aanstaan, de jury	45 46
In een dal	22	Loon naar werken	48
Het ploegenklassement	23	De werkploeg	50
Spektakel hoort erbij	26	Sleutelen aan de formule	51
		Meer dan de ronde	53
		De eeuwige roem	55

Postbankrekening: 34.88.695 Bankrekening 37.27.47.329

Aan de lezers

Vijftig maal de *Hel van de Pin*. Dat vraagt om een boek, vond Stichting Wieler Comité Wouwse Plantage. Met veel genoegen zijn wij dus aan de slag gegaan op verzoek van de feestcommissie die 2003 tot een mooi jubileum wil maken. Het resultaat ligt voor u.

Het is goed in dit woord vooraf u iets uit te leggen. Dit boek beschrijft niet de volledige geschiedenis van vijftig kermisrondes in Wouwse Plantage. Nee, het bevat slechts een greep uit al de verhalen die we over de kermisronde, zo rijk aan traditie, zouden kunnen vertellen.

Ieder die herinneringen aan de kermisronde bewaart, zal daarom veel dingen herkennen, maar misschien nog meer dingen missen. Waren we echt volledig geweest, dan had dit niet alleen aanzienlijk meer tijd gekost. Het had ook een fors boekwerk opgeleverd en dat stond de jubilerende organisatie niet voor ogen.

Daarom is het jubileumboek een echt leesboek geworden waarin u op uw gemak kunt bladeren niet in de laatste plaats om de interessante foto's te bekijken. Als u dat wenst, kunt u in het boek vanaf de eerste bladzijden beginnen te lezen. De opzet van het boek laat het u echter ook toe links en rechts te gaan lezen over onderwerpen die u het meest boeien. De gekozen opzet heeft wel tot gevolg, dat over bepaalde stukjes geschiedenis van de kermisronde op verschillende plaatsen hetzelfde te lezen staat. Hopelijk neemt niemand ons dat kwalijk.

De meeste gegevens zijn opgediept uit krantenartikelen. Het kan dus voorkomen, dat namen niet correct gespeld zijn. Een andere bron voor dit boek vormden gesprekken die wij de afgelopen maanden gevoerd hebben. En tenslotte hebben we ook uit ons geheugen geput.

Alle werk blijft mensenwerk, vandaar dat het goed mogelijk is dat u bij lezing fouten aantreft. Daarvoor bij voorbaat onze verontschuldiging. Wij houden ons uiteraard aanbevolen voor uw op- en aanmerkingen.

Rest ons u veel leesplezier toe te wensen.

Michel de Koning

Wouwse Plantage, Pinksteren 2003

Hoe is het begonnen?

Bij het tienjarig bestaan interviewt het *Brabants Nieuwsblad* M.C. van Beek, woordvoerder van het jubilerende comité. Hij vertelt, dat een aantal sportliefhebbers uit Wouwse Plantage in 1954 naar de koers in Moerstraten ging, een wedstrijd op gewone fietsen die op zaterdagmiddag traditioneel de jaarlijkse kermis opende. Die mannen van *De Pin* dachten allemaal hetzelfde: dat kan bij ons ook en 14 dagen later was de eerste kermisronde een feit.

Er doet echter nog een ander verhaal de ronde. Daarin brengen de sportliefhebbers een bezoek aan de kermisronde van Heerle in 1953. Janus Hellemons wint daar voor Janus (in de volksmond *Januske*) van der Heijden op een bloedhete laatste kermis dag. Omdat het dan te laat is om nog hetzelfde jaar een ronde te organiseren, besluiten ze het jaar daarop met een eerste kermisronde in Wouwse Plantage uit te pakken.

Welke versie de juiste is, is moeilijk te achterhalen. Bij het jubileum in 1963 krijgen verschillende mensen een beker waarop een plaatje is bevestigd met de jaartallen 1953-1963. Misleitend is dit wel. Zo ontstaat de gedachte dat er al in 1953 een kermiskoers bestond. Dat blijkt echter nergens uit. De kranten schrijven er niet over en een gestencild blaadje dat het jubilerende comité in 1963 uitgeeft, noemt als eerste winnaar A. Hellemons in 1954. In een interview uit 1971 bevestigt Theo Schuurbijs, dat de eerste ronde in 1954 plaatsvond.

Het wordt mistig

Daarna begint het mis te lopen. In 1976 viert de parochie van de *H. Gertrudis* te Wouwse Plantage haar 100-jarig bestaan. Binnen het kermisrondecomité heerst plots de opvatting dat dit feest samenvalt met het 25-jarig bestaan van de ronde; er worden zelfs stickers voor gemaakt. Sindsdien is er een vermoeiende discussie blijven bestaan over het jaar van de allereerste kermisronde.

Bij gelegenheid van de gemeentelijke herindeling gaf de gemeente Wouw bij wijze van afscheidscadeau een boek uit over het rijke verenigingsleven in haar vier kerkdorpen. René Hermans stelde het samen op grond van gegevens die het gemeentebestuur had laten verzamelen. In dat boek ging men er nog vanuit, dat in 1953 de eerste ronde een feit was. Recent grondig onderzoek heeft het gelijk van Janus Hellemons weer eens bevestigd: hij heeft altijd 1954 als beginjaar genoemd. En daar houden we

het op. We hebben niet de illusie, dat de discussie met de verschijning van dit boek afgelopen is. Wat zeggen ze weleens? Je moet ermee leren leven. Dat doen we dan maar.

De eerste jaren

De wielersportliefhebbers die besloten hadden ook in Wouwse Plantage een kermisronde te organiseren, zijn voor een deel met naam bekend. We noemen ze: Janus Raaijmakers, de bakker, Gabriel Augustijn, transporteur en taxihouder en wachtmeester M.C. van Beek.

Zij wisten zich meteen van de medewerking te verzekeren van Chris Deelen, Janus van Luijk, Jan Geurts, Piet van Agtmaal en Koos Reijnders. Deze laatste verhuisde na enige tijd naar Bergen op Zoom. In het dorp was hij actief in het verenigingsleven o.a. als voorzitter van Rimboe. Andere medewerkers uit de begintijd waren smid Simon (*Mon*) Krens en Louis (*Laauw*) Verbraak, die met de kermis dikwijls een feesttent exploiteerde.

Jan Geurts was in 1953 na zijn huwelijk met Toos Michielsen in het dorp komen wonen. Jan en Toos waren meteen enthousiast met de kermisronde bezig. Zo maakte Toos uit lakens rugnummers die minstens 25 jaar in gebruik geweest zijn. Het comité bewaarde die rugnummers van eigen fabrikaat in een groen kistje.

Of er veel vergaderd is voor het eerste startschot viel in 1954, vertelt de geschiedenis niet. Op de laatste kermisdag van dat jaar, dinsdag 3 augustus, is het ieder geval zo ver. Ter hoogte van het huis van meester Groenendijk, waarin nu de gezusters Dekkers wonen, was de meet getrokken. De jurywagen kwam van transporteur Gabriel Augustijn. Bovenop de kap van die wagen stond een radio die af en toe wat muziek kon laten horen. De eerste microfonist was volgens velen Kees van Meer, de vader van Jac en Ad, die vaak mee zullen doen aan de kermisronde. Bij het eerste lustrum roemt *Dagblad De Stem* zijn onderhoudend commentaar.

De renners, die woonachtig moesten zijn in de gemeente Wouw, reden richting Huijbergen, draaiden langs het driehoekje bij de baan naar de boerderij van Dekkers en reden terug naar het dorp. Daar draaiden ze bij de kerk rond een ton. Later lag dat keerpunt ongeveer ter hoogte van de woning van Chris Deelen. De lengte van één ronde werd geschat op een drie kilometer blijkens de afstanden die de renners in hun categorie af moesten leggen.

In het *Brabants Nieuwsblad* van vrijdag 6 augustus 1954 staat een kort bericht over wielervedstrijden op de derde kermis dag te Wouwse Plantage. Het gaat niet om een verslag; enkel de uitslagen zijn vermeld. Hieronder volgen ze. De spelling van de namen is helemaal voor rekening van de krant.

12-15jaar(9 km)	41-50 jaar(15 km)
1. H. Buurmans;	1. A. Kerstens;
2. C. Schuurbier;	2. P. v. Meel;
3. J. v. Meel;	3. A. v. Meel;
4. F. v. Agtmaal.	4. Jan Koen;
	5. J. v. Agtmaal.
16-22 jaar(30 km)	51 jaar en ouder (geen afstand vermeld)
1. R. Luyks, Heerle;	1. A. van Dorst;
2. A. Barrevoets;	2. M. van Meel;
3. R. van Beek;	3. A. Voeten;
4. Chr. v. Meel;	4. M. Lambregts;
5. W. Jochems.	5. Opa Denissen, Halsteren.
23-40 jaar(30 km)	
1. A. Hellemons;	
2. A. van der Heijden;	
3. A. Hellemons;	
4. F. Boden;	
5. J. Jochems.	

Tweemaal lezen we de woonplaats van een deelnemer. Merkwaardig is dat Opa Denissen mee mocht doen. Hij kwam immers van Halsteren. R. Luyks kennen we uiteraard nog. Het is Rinus Luyks, die jarenlang kastelein is geweest van *Café De Reebok*.

Winnaar in de hoofdkoers was Janus Hellemons aan wie in dit boek een apart hoofdstuk is gewijd. Ook over andere deelnemers valt op andere plaatsen van alles te lezen.

De eerste ronde moet een groot succes zijn geweest. Wachtmeester Van Beek spreekt van 5 à 6 duizend toeschouwers.

Ook in 1955 trok de ronde ondanks het slechte weer veel belangstelling, meldt het *Brabants Nieuwsblad* van donderdag 11 augustus. In diezelfde krant stond op donderdag 28 juli te lezen, dat evenals het jaar daarvoor op de derde kermis dag, dinsdag 9 augustus, een wedstrijd op gewone

fietsen zou worden verreden. 's Morgens is er een kinderoptocht, de wedstrijden beginnen om half één. Het "Ronde-Comité" vergaderde op vrijdag 5 augustus om 8 uur bij Café Dekkers.

In de krant van 11 augustus staan de uitslagen zonder vermelding van de afstanden. Er zijn andere leeftijdscategorieën dan in 1954.

8-11 jaar	16-20 jaar	40 jaar en ouder
1. C. Schenk;	1. A. Barrevoets;	1. J. v. Agtmaal
2. J. Barrevoets;	2. C. v.d. Boom;	2. J. Luijckx;
3. G. Boshouwers;	3. P. Jochems;	3. P. v. Meel;
4. C. Jacobs;	4. R. van Beek;	4. A. Kerstens;
5. M. Verbeek.	5. A. Sebregts.	5. M. de Weert.
12-15 jaar	20-40 jaar	
1. L. Buermans;	1. W. Matthijssen;	
2. J. Heijmans;	2. P. Jochems;	
3. A. v. Meel;	3. J. Maas;	
4. J. v. Oorschoot;	4. W. Jochems;	
5. P. Bals.	5. F. Boden;	

Het bericht besluit met de mededeling, dat A. Sieben de acrobaat van de dag is. In een apart hoofdstuk over spektakel komen hierop terug.

De opvolger van Janus Hellemons was dus Wim Matthijssen. Ook in 1957 wint Wim Matthijssen voor Frans Boden die hij met één wiel klopt. Hij heeft dan wel 70 km af moeten leggen, wat neerkwam op 30 rondes.

Wellicht is Wim recordhouder wat betreft het aantal deelnames aan de kermisronde. Tot voor enkele jaren was hij van de partij. Hij is helaas niet meer onder ons.

Eerste lustrum

Bij het eerste lustrum in 1958 noemt *Dagblad De Stem* de namen van mensen die op de jurywagen namens de organisatie aan het werk waren: J. Geurts, G. v.d. Boom, P. v.d. Sande, Koos Reijnders en hoofdonderwijzer Groenendijk. Laatstgenoemde is ook te zien op een foto uit 1954. Hij staat samen met anderen op de jurywagen. Op de voorgrond wordt Janus Hellemons gehuldigd.

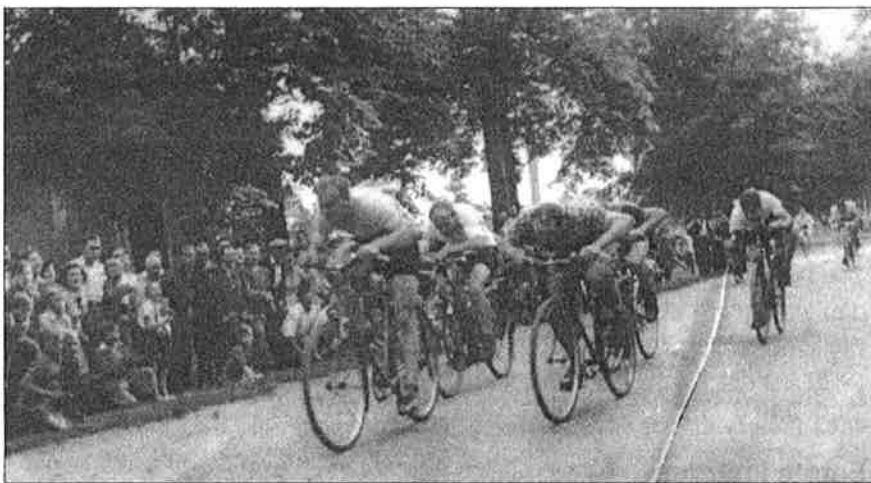
Veel mensen van het eerste uur zijn het comité nog vele jaren trouw gebleven.

Janus Hellemons de eerste winnaar

Wie een trouw bezoeker is van de Kermisronde, heeft Janus Hellemons beslist dikwijls gezien. Jarenlang is hij het geweest die op kermisdinsdag van de man op de motor briefjes aanpakte. Op deze briefjes staan de namen genoteerd van de gedubbelde renners. Wat velen niet weten, is dat Janus de allereerste winnaar was van de kermisronde. Wouwse Plantage heette toen nog Pindorp en we schrijven het jaar 1954.

In een felle spurt wist Janus vier medevluchters te kloppen. Zijn felste tegenstander was Janus van der Heijden, een man die van wanten wist. Hij was immers nog niet zo lang gestopt als actief wielrenner in wedstrijden van KNWU.

Ook Janus Hellemons' broer Toon behoorde tot de kopgroep; hij werd derde voor Frans Boden en Jan Jochems.

De eerste sprint uit 1954. Iedereen perst er de laatste kracht uit. Janus Hellemons gaat het winnen, rechts naast hem zwoegt Januske van der Heijden zich naar een tweede plaats. Links achter Janus eindigt zijn broer Toon als derde. Frans Boden gaat schuil achter Januske. Op de achtergrond is J. Jochems op weg naar een vijfde plaats.

Geen wielrenner

Het wielrennen had Janus Hellemons (1927) al een tijdje te pakken voor hij in 1954 in zijn woonplaats en geboortedorp won. Al in 1947 was hij begonnen met wedstrijd rijden. Dorpsgenoot Piet (Peer) Maas was zijn grote voorbeeld geweest.

Toen die als soldaat naar Nederlands Indië vertrok, kocht Janus zijn racefiets en besloot het er op te wagen een echte wielrenner te worden. Zijn loopbaan was echter jammerlijk kort. Hij had in zijn tweede seizoen al enkele successen geboekt, o.a. een 6de plaats in de Bergen op Zoom, toen hij daags voor de Ronde van Hulst op een trainingstocht geschept werd door een slippende vrachtwagen. Hij raakte gewond en belandde in het ziekenhuis.

Maar het bloed kruipt waar het niet gaan kan. Piet Maas was terug uit Indië en Janus werd een van zijn trouwe supporters. Tot ver in de omtrek bezocht hij de koersen waaraan Piet Maas meedeed ... op de fiets natuurlijk, want wie kon zich in die tijd de luxe van een auto permitteren? Kijken naar fietsen werkt voor jonge mannen aanstekelijk. Dus stapte Janus in 1953 weer op de fiets - nu geen racefiets maar een gewone fiets - om aan wedstrijden mee te doen. Hij won dat jaar de kermisronde van Heerle aan de Hazelaar na een fel gevecht met Janus van der Heijden.

Een kus van zus

Het jaar daarna, in 1954, had Wouwse Plantage zijn eigen kermisronde. Janus startte daar in een shirt dat hij van Piet Maas geleend had. Op de foto's zien we, dat Janus ook raceschoentjes droeg, maar zijn fiets was echt een gewone fiets: een oerdegelijke *Joco*.

De huldiging na afloop van die gedenkwaardige wedstrijd uit 1954 werd een familieaangelegenheid: Janus' zus Cobi overhandigde hem de bloemen met de welverdiende kussen. Omdat hij onvoldoende tijd had om nog te trainen en zijn jonge gezin om aandacht vroeg, heeft Janus na 1954 niet

Janus Hellemons ontvangt de kussen en bloemen van zijn zus Cobi. Links staat bakker Janus Raaijmakers, het is alsof hij ook gewonnen heeft. Het meisje is Nellie Jonkers. De lachende man met bril op de achtergrond is wellicht Jac Nelen. De vrachtauto is van de Fa G. Augustijn. Let op de radio op het dak van de cabine. Die moest voor muziek zorgen.

meer meegedaan aan de kermisronde. Wel is hij tot voor enkele jaren actief gebleven voor het rondecomité. Hij nam een route voor zijn rekening om rond te gaan voor een financiële bijdrage.

Als het nodig was, hielp hij op maandagmiddag mee met het opknappen van de Kolenbaan en op kermisdinsdag liet hij de werkploeg nooit in de steek. De laatste jaren doet Janus het rustig aan als toeschouwer. Maar ieder jaar moet hij natuurlijk nog denken aan die allereerste keer.

10 Jaar Kermisronde

In 1963 besteedt het *Brabants Nieuwsblad* in een voorbeschouwing bij de kermisronde op 25 juli aandacht aan een jubileum. Op 6 augustus van dat jaar zal voor de tiende maal de kermisronde verreden. De heer M.C. van Beek, in het dorp nog steeds bekend als *de wachtmeester*, staat de krant namens het comité te woord. Met trots vertelt hij, dat de ronde vanaf het eerste jaar een enorme publieke belangstelling heeft gekend. Hij schat het aantal toeschouwers de eerste jaren op vijf- tot zesduizend.

Op het zonovergoten terras van Café Zomerlust (nu Toverketel) zien we v.l.n.r Anneke Boden met kleine Christ, mevrouw Cor Hultermans-Boden, Opoe Boden, Jan Hultermans (vermomd zoals altijd), Jan Hultermans Jr., uiterst rechts zit Tiest Boden met kleine Anton, die als hij groter is ook zal winnen.

Niet minder trots is hij op het feit dat de organisatie kan rekenen op steun van actieve medewerkers en op de royale financiële steun van de dorpsbevolking. De afgelopen negen jaar is f 5.000 opgehaald, zegt Van Beek. Dat houdt in, dat ieder gezin gemiddeld f 5 heeft bijgedragen. Ook kent het comité inkomsten uit een programmaboekje. Op de dag van de ronde zullen mensen die al 10 jaar actief zijn, gehuldigd worden.

Om in de hele gemeente Wouw reclame te maken voor de jubileumronde zal op zondag 28 juli 1963 een karavaan rondrijden. Wie mee wil rijden kan 391 bellen, het toenmalige nummer van Café *De Reebok*. Tot zover de voorbeschouwing, die voor ons interessante gegevens heeft opgeleverd. In die krant van 25 juli 1963 staan immers belangrijke dingen zwart op wit voor later.

Jubilarissen

Op de dag van de kermisronde kregen verschillende getrouwen van het eerste uur een beker. Janus van Luijk, Piet van Agtmaal en Frans Boden reden voor de tiende keer mee en mochten dus een beker, nou ja, een bekertje, mee naar huis nemen. Frans Boden heeft het nog en wees ons op het plaatje op het bekertje. Daarin staan de jaartallen 1953-1963 gegraveerd. Deze jaartallen hebben achteraf tot een eindeloze discussie geleid over het jaar waarin de eerste kermisronde verreden is. Als zelfs het bestuur zelf voor verwarring zorgt, is die discussie heel goed te begrijpen.

Met de kermis in 1963 waren er ook bloemen voor mevrouw Koos van Agtmaal, die toen al tien jaar op haar speciale wijze voor de bloemen zorgde die aan de winnaars werden uitgereikt.

(Twee jaar nadien zou mevrouw Van Agtmaal ongelukkig ten val komen, toen ze mis stapte op het trapje van de jurywagen. "Als doekje voor het bloeden, kreeg ze een zilveren schaal", lezen we in de krant. Een vreemd doekje was dat wel. In 1978 heeft het comité onder het aanbieden van een cadeau afscheid genomen van mevrouw Van Agtmaal. Tot dat jaar had zij ook steeds de rondemiss begeleid.)

De heer Jan van Dorst kreeg bij het 10-jarig jubileum eveneens bloemen. Hij is in Wouwse Plantage geboren maar verhuisde naar België. In 1963 was hij al voor het tiende jaar de grens over gekomen om als onafhankelijk kamprechter in de jury te fungeren. Hij nam omstreeks 1988 afscheid.

Christ Boden JZN De jongste winnaar

In de eerste kermisronde van Wouwse Plantage streed al een telg van familie Boden mee voor de overwinning: Frans Boden die toen vierde werd. Zijn naam vinden we nog dikwijls daarna terug in uitslagen. Zijn kortste klassering die we tegenkwamen is een tweede plaats in 1957 achter Wim Matthijssen uit Wouw.

Frans Boden stimuleerde zijn jonge neef Christ (1941), zoon van zijn broer en oud-wielrenner Jan om te gaan trainen voor de kermisronde. Die liet er geen gras over groeien en won in 1958 als jong broekje de kermisronde. We moeten er wel bij vertellen, dat de kermisronde toen enkel openstond voor inwoners uit de gemeente Wouw. Toch verrichtte de jonge Christ op zijn zestiende een geweldige prestatie door alle oudgedienden, van zijn ome Frans en dubbele winnaar Wim Matthijssen tot hardrijder Piet van Agtmaal, allemaal achter zich te laten. Christ Boden blijkt geen eendagsvlieg: hij wint in 1959 ook buiten het dorp in Rilland en Dongen, waar hij kampioen van Brabant wordt op gewone fietsen, en pakt voor de tweede keer voor eigen publiek de overwinning in de kermisronde.

In het Brabants Nieuwsblad van 5 augustus staat een sappig verteld sfeerverslag van die overwinning. Zo komen we het nu niet meer tegen.

Winnaar in 1976 is Christ BodenJzn (rechts)
hier op de foto met broer Piet die tweede werd.

Christ "finishte tussen een camion en een autobus in waardoor de wat schuchtere renner kennelijk tot zijn eigen genoegen voor een al te uitbundige eerste hulde gespaard werd", zo lezen we. De renners hadden voor de laatste maal op het oude parcours gestreden en legden in 20 ronden 74km af. Vijf- à zesduizend toeschouwers omzoomden die dag het strijdperk. De verslaggever wist zijn nieuwsbronnen goed te vinden. Hij had een gesprek met Christ Boden senior, de trotse grootvader van Christ. Die had een premie gegeven voor "de tweede winnaar (dat was Wim Matthijssen), omdat ons Christje anders alles kapot rijdt." Waar hebben we dat meer gehoord: alles kapot rijden?

De jaren daarna heeft Christ Boden Jzn zijn interesse voor het fietsen helemaal verloren. Maar oude liefde roest niet en in 1976 staat hij weer aan het vertrek. Zijn dochter krijgt verkering met wielrenner Ferry van Loon uit Bergen op Zoom en zijn broer Piet heeft al eerder de racefiets gepakt. Samen met hem maakt hij deel uit van vriendenploeg die een Bergse sponsor heeft gevonden. Christ wint in 1976 voor zijn broer Piet die het jaar daarvoor ook al tweede was. Het is dan tien jaar geleden, dat er iemand uit Wouwse Plantage winnaar wordt als opvolger van Piet Veraart.

In de vijf volgende jaren rijdt hij telkens in de top-tien maar overwinningen blijven uit. Weer verliest Christ een tijd zijn belangstelling voor het fietsen. Tegenwoordig is hij weer goed bezig bij *RTC Zomerlust*.

Piet Veraart vijf maal winnaar

Zou er iemand uit Wouwse Plantage meer kilometers gefietst hebben dan Piet Veraart? Piet was in 1938 geboren op de Vleet en woonde na zijn huwelijk in Wouw, waar hij in 1974 overleed. Zijn weduwe Marij Veraart-van den Oever, zelf oud-wielrenster, nu actief lid van *TC Molenrijders*, bewaart een prachtig plakboek vol knipsels van zijn fietsprestaties. Met de

Op deze foto poseert Piet Veraart als trotse winnaar in 1966 met rondemiss Mientje van Meel. Rechts van Piet staan Koos van Agtmaal, die jarenlang de palmen maakte en haar man Piet van Agtmaal.

toerclubfietsers reed hij monsterritten in heel Europa. In 1963 ontving hij voor de derde maal de Gouden Arend, een trofee voor de fietser met de meeste kilometers in internationale randonneurstochten. Alleen al in die tochten legde hij jaarlijks zo'n kleine zesduizend kilometer af.

In 1959, het jaar dat Christ Boden Jzn voor de tweede maal won, verscheen Piet Veraart voor het eerst in de uitslag van de grote ronde met een vijfde plaats. Het was het laatste jaar dat de renners in de Plantage en in het dorp om een ton reden.

In 1960 veranderde de ronde van parcours. De Kolenbaan stond voor de eerste keer op het programma. Kennelijk moesten de renners daar flink aan wennen, want de krant meldt, dat er verschillende valpartijen waren. Dat

jaar bracht nog een verandering: in de laatste koers mochten voortaan ook renners van buiten de gemeente Wouw meedoen.

Het jaar 1960 had Piet Veraart al mooie successen gebracht, voor hij

aantrad in de kermisronde. Hij was in Dongen kampioen van Brabant geworden op de gewone fietsen; hij volgde dus dorpsgenoot Christ Boden op. Ook de kermisronde van Moerstraten had hij gewonnen en in Wouwse Plantage was "Pietje Veraart", zo schrijft het *Brabants Nieuwsblad* van 10 augustus 1968, de sterkste voor M. Schrauwen, Wim Matthijssen, Piet Boden en Piet van Agtmaal. B. Boden, in het dorp beter bekend als Tiest, had met veel pech af te rekenen maar kon het peloton nog net voor blijven met een zevende plaats. Zijn broer Frans won de spurt van de groep. Doordat wedstrijden op gewone fietsen in heel Brabant populair werden en de koers in Wouwse Plantage ook buitenstaanders toeliet, meldde zich in 1961 sterke renners die Christ Boden en Piet Veraart kenden. In 1961 probeerde Piet van Agtmaal aan hun aandacht te ontsnappen, zijn lange solo leverde geen zege op. Opnieuw won Piet Veraart in eigen dorp. Hij klopte C. van Bladel uit Haarsteeg. Uit die plaats zouden de volgende jaren kleppers naar de kermisronde die alles "kapot" reden. Piet van Agtmaal werd toch nog derde voor Wim Vermetten uit Rijen die het ook bij de KNWU zou proberen en daarna jaren uitkwam in BWF-wedstrijden.

In de uitslag van 1962, het jaar dat Anton Jacobs op jonge leeftijd voor eigen publiek wint, missen we Piet Veraart. Het volgende jaar is hij er weer op volle sterkte. Het is het jubileumjaar: de organisatie viert haar tienjarig bestaan met een zinderende wedstrijd. Uit Zeelst zijn sterke mannen naar West-Brabant gekomen. Met name J. Willems gaat tekeer, zijn plaatsgenoten L. Kuijpers en B. Bogers beschermen zijn solovlucht. Ook beulen uit Haarsteeg als de gebroeders Van Heijst en Jos van Heeswijk azen op de overwinning. Piet Veraart houdt onder al dat geweld het hoofd koel, smijt niet met zijn krachten en springt met succes weg in de laatste ronde. De bloemen zijn voor de derde keer voor hem.

Het Haarsteegse geweld houdt aan. In de zomerhitte van 1964 klasseren J. van de Water, J. van Dungen, J. en H. van Heijst zich op de eerste vier plaatsen. Anton Jacobs wordt vijfde en krijgt toch een zoen, zegt de krant. Hij is de eerst aankomende van het dorp en hij wint dus het traditionele Plantageklassement. En Piet Veraart? Hij strandt op een twaalfde plaats. De revanche komt in 1965. Zou het comité geschrokken zijn van het Haarsteegs machtsvertoon? Feit is dat de ronde dat jaar weer enkel startgelegenheid biedt aan inwoners van de gemeente Wouw. Een jonge

generatie van latere wielrenners dient zich aan. Bij de oudste jongens wint Jos Maas. Hij zal KNWU-renner worden o.a. in de Toyataploeg van Cootje Mangelaars. Piet Veràart behaalt zijn vierde overwinning. Hij moet daarvoor wel Ferry Buermans kloppen. Als nieuweling zal die de daaropvolgende jaren schitteren en talloze overwinningen behalen. Derde wordt iemand die van zich zal doen spreken in officiële wielervedstrijden: Adrie Coppens uit Moerstraten.

In 1966 mag iedereen weer aan de bak en staan ze er weer, de mannen uit Haarsteeg. Ze hebben gezelschap van andere vedetten, de Moonens uit Udenhout en Berkel-Enschot. Piet Veràart is toch de sterkste; voor de vijfde maal. Het *Brabants Nieuwsblad* leed kennelijk aan geheugenverlies met een krantenkop die meldt dat Piet Veràart voor de "2e maal" de ronde op gewone fietsen wint. In zijn plakboek heeft Piet die fout terecht verbeterd.

De ronde van 1967 die op de valreep pas door kon gaan, omdat de provincie eerst geen toestemming gaf, bracht een nieuwe machtsgreep, de Moonens kwamen in beeld. J. Moonen uit Udenhout klopte Piet Veràart. In de jaren daarna deed hij nog enkele malen mee, maar zijn beste tijd als fietser had hij gehad. Hij legde zich in die tijd meer toe op langeafstandslopen.

Piet Veràart heeft met zijn prachtige klasseringen de populariteit van de kermisronde beslist vergroot. Zijn voorbeeld deed in het dorp onder de jeugd goed volgen. Hij blijft in de herinnering van velen voortleven als een sportman met klasse.

In 1983 kwam zijn zoon Jean-Pierre nog winnen bij de jongens van 8 tot 13 jaar. Hij was in die tijd een van de beste fietscrossers van ons land.

Anton Jacobs 2 op 21

Anton Jacobs (1944) doet al heel lang mee aan de kermisronde. In 1960 haalt hij de krant met zijn overwinning bij de oudste jongens (tot 18 jaar). Het jaar daarna slaagt hij daar opnieuw in nu ten koste van "zijn broertje Harrie" die hij "onbarmhartig dubbelde" verzucht de reporter van het *Brabants Nieuwsblad*. Arme Harrie. In 1961 rijden de renners voor de tweede keer door de Kolenbaan en op dat parcours een ronde uitlopen is geen kleinigheid. Om van een ronde achteropraken maar niet te spreken.

Hoefde Anton Jacobs in 1961 niet op echte tegenstand te rekenen, in

1962 moest hij wel vol aan de bak in de grote koers. Maar wat goed is komt snel, heeft sportjournalist Joris van de Bergh ooit verklaard. Met Anton ging het snel en goed. Hij liet zich bij zijn debuut niet ontmoedigen door het slechte weer en won meteen de ronde voor de routinier Wim Matthijssen uit Wouw, winnaar in 1955 en 1957. Derde werd Gommert Jonkers, later wethouder in Wouw en Roosendaal; een week eerder was Gommert ook in Moerstraten als derde geëindigd.

21 jaar later

In de geschiedenis van de kermisronde komen we renners tegen met een grotere erelijst dan Anton Jacobs. Dat we aan hem toch een apart hoofdstukje wijden, heeft te maken met zijn succes als bloedjong debutant én met zijn tweede overwinning. We zijn dan 21 jaar later!

Het is 1983, de Kolenbaan is dit keer echt heel slecht en het is bloedheet. Anton heeft die dag al gewonnen bij de toerclubrenners van boven de 35, als hij start voor de grote beker. En hij lapt het hem nog eens door Adrie van Loon uit Hoogerheide en Ad van Meer voor te blijven.

Een gedenkwaardig resultaat.

Tiest Boden De onvermoeibare

Jarenlang was de kermisronde zonder Tiest Boden hetzelfde als een café zonder bier. Om de vergelijking nog even door te zetten. Een koers mét Tiest Boden was als een café met speciaal bier voor de fijnproevers.

Het wielertalent van Tiest Boden (1926-2000) heeft een lange rijpingstijd gekend. Tiest was niet meer van de jongsten, toen hij actief werd in wielervedstrijden. Eenmaal op de fiets gestapt, was hij niet meer te temmen. Overal waar hij aan de start verscheen, viel hij op door zijn verbeterheid en zijn strijd lust.

Die drang kost wat kost te presteren heeft hem naar een voorzichtige schatting negen overwinningen opgeleverd in de kermisronde. In zijn beste jaren was hij haast onklopbaar in de categorie senioren oftewel de oude glorie.

Hij trad in die categorie in de voetsporen van zijn zwager Willem Hultermans

Eenmaal was iemand Tiest de baas: Rikus Deelen; de teleurstelling was groot. Hij dacht het woord *verliezen* in zijn woordenboek niet voorkwam.

En één keer, in 1974, kreeg hij de overwinning niet, omdat hij vóór in plaats van achter de streep van start gegaan was. Hij ging niet bij de pakken neerzitten en startte ook nog in de hoofdwedstrijd. Daar reed hij nog flink wat premies bij elkaar. Tiest heeft ook andere jaren regelmatig in twee categorieën meegereden: onvermoeibaar, dat was hij.

Riekus Deelen (links) is in 1979 maar wat blij met zijn beker en bloemen. Theo Schuurbijs spreekt Tiest Boden toe, die nog een beetje lijkt uit te blazen van een adembenemende sprint. De rondemiss Corina Goossen

Wat was het geheim van Tiest? Wij denken de verknochtheid aan zijn fiets. Tiest en zijn fiets waren één. Hij trainde zeer fanatiek, in de winter vooral in het veld en in het bos. Voor de golfbaan in de Zuren Hoek werd aangelegd, was het heuvelachtige bos dat daar lag, een geliefd parcours voor veldrijders. *RTC Zomerlust* organiseerde er enkele jaren wedstrijden. Als iemand in het bos (van Laanen) ging trainen, kon hij binnen vijf minuten Tiest Boden tegenkomen. Hij hield vanaf zijn erf dat bos scherp in de gaten. Als er een fietser verscheen, pakte hij ook zijn fiets.

Een lamp in de nacht

Soms is het in het winterseizoen niet gemakkelijk om goed te trainen. Tiest trok zich van de donkere wintermaanden niets aan. Als hij dat nodig vond, trainde hij zelfs 's avonds op zijn eigen akker. Bij burens die in een baantje verderop woonden, was dan de lamp aan en in het schijnsel daarvan vloog hij op en neer. Toen die lamp een keer niet brandde maar een andere in de buurt wel, was Tiest zijn oriëntatiepunt kwijt en belandde hij pardoos in de sloot.

In de zomer reed Tiest op de racefiets, lang een donkerblauwe *Gios Torino*, in wedstrijden voor vrije renners. Maar tegen de kermis pakte hij zijn speciale fiets met een plat stuur zonder teenhaken uit de schuur. Die training was nodig om te wennen aan een goede tred zonder dat je schoenen vast zitten aan de trappers. Zo trok Tiest samen met andere leden van *RTC Zomerlust* op maandag voor de kermis een keer op training. Het was traditie dat een kleine groep van die vereniging het parcours van de kermisrit door de Hoekse Waard ging verkennen. Vlak voor het rustpunt in Klaaswaal moesten de fietsers een viaduct beklimmen. Eén van de mannen riep: "t Is voor de bergprijs." Hoewel Tiest de oudste van het gezelschap was, voelde hij zich meteen uitgedaagd en ging op zijn trappers staan. Gewend als hij was aan zijn teenhaken, zette hij fors aan. Dat kwam hem duur te staan: hij schoot van zijn pedalen en ging hard tegen de grond en dat deed pijn. Dat jaar moest de kermis het zonder Tiest doen. En dan te weten dat hij met al zijn gefiets elk jaar eigenlijk maar één echt doel had: meedoen aan de *Hel van de Pin*.... en winnen. Al dagen voor de kermisronde was de spanning in de Zuren Hoek te snijden. Met Tiest is een kleurrijk man heengegaan. Maar zijn zoon Christ houdt al een tijd de familietraditie in ere.

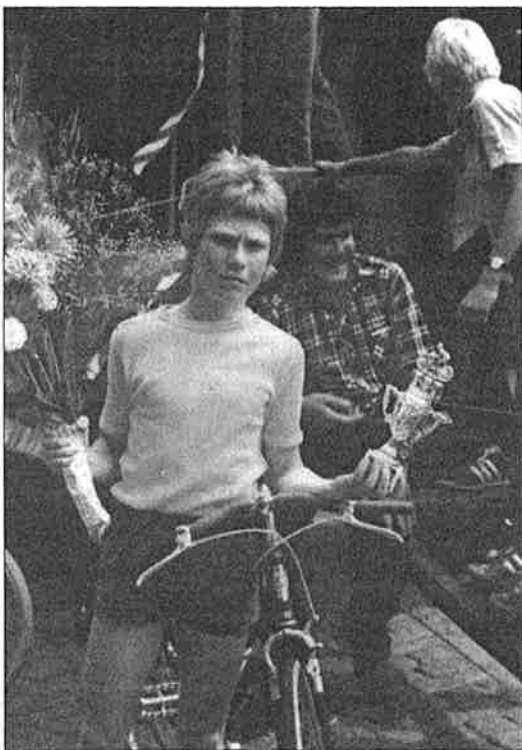
Christ Boden BZN recordhouder met zeven overwinningen

Toen Christ Boden (1966) vijf jaar was, won zijn vader Tiest voor de eerste maal de kermisronde in de categorie 40 jaar en ouder. Nadien zou hij dat nog vele malen doen. Voor de jonge Christ was het dus vanzelfsprekend, dat hij met de kermis ook meedeed om te laten zien, dat hij net als zijn vader een beetje kon fietsen.

In 1975 kwam hij voor het eerst aan het vertrek. Grote concurrent bij de jeugd was de een jaar oudere Alex Mies, van jongs af aan struis gebouwd en in die jaren sterker dan kleine Christ. Ook met Marc Meeusen leverde hij fel strijd.

Toen Alex Mies naar een volgende leeftijdscategorie moest overstappen, behaalde Christ Boden zijn eerste overwinning. Dat was in 1979. Van 1980 tot en met 1983 herhaalde zich de geschiedenis. Weer was Alex Mies hem de baas, tot hij in 1984 te oud was voor de jeugdronde. In dat jaar sloeg Christ voor de tweede keer toe.

Wie Christ nu kent, kan zich niet voorstellen dat hij als klein manneke bij de jeugd niet in een rennersbroek maar een gewone voetbalbroek van de Rimboe heeft meegereden. Daar kwam verandering in, toen hij zich aansloot bij de toerclub, *RTC Zomerlust*, waarvan zijn vader trouw lid was. Christ is nu voorzitter van deze toerclub uit Wouwse Plantage.

Christ Boden voor het eerst aan de gladiolen in 1979 in een gele trui van Rabarber en een groene Rimboebroek. Het begin is gemaakt.

Het erepodium in 2002 met een besmeurde Christ Boden die blij is met de mooiste van zijn 7 overwinningen. Links veegt Frank Francken nog een vuiltje weg. Rechts Jack Beks, winnaar in 2001

Rabarber

Zodra de *Rabarber*ploeg startte, reed hij in het geel van die ploeg. Ook in 1985, het jaar dat hij moest vertrekken in de grote koers. Zijn eerste jaar werd hij meteen al zesde. Nog beter deed hij het in het jaar daarna. Hij eindigde toen tweede achter Cor van de Korput, een man die in de Kolenbaan kon vliegen en niet bang was voor kopwerk.

In 1987 mocht hij de eerste maal de bloemen voor de winnaar in ontvangst nemen.

Hij was Johan Peemen (Rijsbergen) en Gerard Jacobs te snel af. Wie de uitslagen van de jaren daarna bestudeert, zal de naam van Christ Boden even missen. Twee jaar was hij KNWU-renner bij RSC *De Zuidwesthoek*. Daarna keerde hij terug naar de vrije renners en volgden overwinningen en nederlagen.

Over fortuin in de *Hel van de Pin* heeft hij overigens niet te klagen. In 1995, het jaar dat John de Crom uit Hoogerheide - als amateur een succesvol renner - de kôers won, reed Christ voor de eerste en tot nu laatste maal lek in de kermisronde. Bovendien ging hij in diezelfde wedstrijd samen met Hans van Dijke tegen de grond. Zijn teleurstelling was groot, want hij was zo goed als zeker winnaar geworden. Op een reservefiets van de ploeg *Donkenhof* bereikte hij de aankomst. Hij was zo kwaad, dat hij de fiets over de heg smeed, wat de mensen van *Donkenhof* niet fijn vonden. Die fiets van hen kon er toch ook niets aan doen, nietwaar?

Tegenstand

Christ Boden beschouwt in de afgelopen jaren een viertal renners als geduchtste tegenstander. Op de eerste plaats Johan Peemen, nu verdienstelijk renner bij de KNWU, die in Wouwse Plantage twee keer wist te winnen. De eerste keer was in 1990, toen hij Christ Boden klopte. De volgende drie jaar - 1991, 1992 en 1993 - waren Christ en Johan steeds de nummer een en twee.

Andere tegenstanders van formaat voor Christ zijn de gebroeders De Baat. Rijden tegen twee sterke mannen is uiteraard niet makkelijk. Dat ondervond Christ aan den lijve in 2000; Christ was toen niet opgewassen tegen het machtsblok van de mannen van De Baat. Tenslotte is daar Jack Beks. Dat hij het Christ moeilijk kan maken, bleek het afgelopen jaar nog. Zijn overwinning in 2002 vindt Christ overigens de mooiste van allemaal. Hij won toen onder buitengewoon slechte weersomstandigheden en had af te rekenen met sterke tegenstanders. Behalve Jack Beks waren er ook Frank Franken en Hugo Adriaansen.

Speciale voorbereiding?

Wij vroegen Christ, of hij zich speciaal op de kermisronde voorbereidde. Dat viel wel mee, zei hij, 's maandagsavonds niet naar de kermis, meer niet.

Inmiddels staat de teller van Christs overwinningen in de hoofdkoers op zeven. Volgen er nog er nog meer?

In een dal

Het is niet te vermijden: na een tijd van bloei komt er een tijd van verval. Ook in de geschiedenis van de kermisronde is een periode van neer-

gang aan te wijzen. Het dieptepunt was 1988 met een deelname over de gezamenlijke categorieën van maar 92 renners.

Hoe is die teruggang te verklaren? Het comité wist nog steeds van aanpakken, maar kennelijk snakte iedereen naar iets nieuws. De afschaffing van de gewone fiets in de hoofdkoers bleek geen oplossing, integendeel. De krant kopte terecht "Weinig animo om deel te nemen".

Een emotionele oproep van microfonist Theo Schuurbijs leverde bij de mannen van 35 jaar en ouder nog zeven deelnemers op. Even leek het erop, dat hij ook zelf op de fiets zou stappen. Zo ver is het niet gekomen. Het jaar daarop kende de ronde een enorme opleving dankzij de instelling van het ploegenklassement.

Het ploegenklassement

Al jaren voor de invoering van het ploegenklassement kende de kermisronde deelname van ploegen. Het waren groepen vrienden die niet zelden na afloop de buit aan prijzen en premies deelden. Café *De Reebok* en Café *Zomerlust* hadden al jarenlang een ploeg. Ook het café op *Den Hil* en Café *Suijkerbuijk* uit Wouw hebben ploegen gehad.

Nog voor het echte ploegenklassement bestond, reden er al ploegen mee in de kermisronde. Hier zien we leden van de ploeg van Dré Maas. Staande v.l.n.r. Stan v.d. Boom, Anton Jacobs, Jan Verbraak, Riekus Deelen en Kees Baselier; op de voorgrond I. Jos Buermans en r. Jan Buermans.

Andere ondernemers uit Wouwse Plantage zaten ook niet stil. Zo reed enkele jaren de ploeg *JBB* (Jacobs Bouwbedrijf) mee en later een ploeg van aannemer Dré Maas en van Frans Mies. Zijn *Rabarber* ploeg heeft jarenlang een belangrijk stempel gedrukt op de kermisronde.

Het idee

Op de dag dat het comité moest constateren, dat de deelname aan de ronde een droevig dieptepunt had bereikt, 9 augustus 1988, kochten *J&W Bouwpartners* de steenfabriek en het omliggende terrein. Zo kreeg dit bedrijf een duidelijke toekomst in Wouwse Plantage. Na afloop van de ronde had directeur Jan Verbraak een lang gesprek met Frans Mies, sponsor van de *Rabarber* ploeg en een aantal leden van het bestuur van de kermisronde. Het idee van een ploegenklassement was geboren. Binnen het bestuur werd door de toenmalige secretaris Jan van Luijk hard gewerkt aan een reglement dat in het voorjaar de goedkeuring kreeg van de deelnemende ploegen; *FC Rabarber*, *J&W Bouwpartners*, *Total Vertegaal*, *Café De Reebok*, *Camping Wouwse Plantage*, *Kapsalon RIAN*, *Café Wouwse Hil* en *Eethuis Het Smitje*.

De nadruk lag op het drastisch opvoeren van het aantal deelnemers. Alle ploegen verdienden per deelnemer 1 punt. Elke overwinning leverde 30 punten op, een tweede plaats 29, een derde 28, enz. Met lichte aanpassingen is deze puntenverdeling nu nog van kracht.

De juiste impuls

De instelling van het ploegenklassement bracht de kermisronde een nieuwe periode van bloei. In de jeugdcategorieën nam het aantal deelnemers fors toe. In de weken voor de kermisronde zag je dat al aankomen. Overall reden kinderen op fietsen rond met de bekende platte sturen. In de hoofdkoers kwam het comité nog net toe met de rugnummers. Een jaar later lukte dat niet meer.

Het aantal ploegen breidde zich het volgende jaar nog uit: *Garagebedrijf Jochems* meldde zich en een sterke ploeg van *Café Donkenhof* uit Wouw.

Eeuwige roem
De gele shirtjes van *FC Rabarber* gaven jarenlang kleur aan de kermisronde.

Frans Mies, helaas niet meer onder ons, pakte de zaak vanaf het begin fors aan en bracht een uitzonderlijk grote en ook sterke ploeg op de been. Jaren achtereen mocht hij voor zijn *Rabarber* ploeg de wisselbeker in ontvangst nemen.

De toon was gezet, al vond niet iedereen dat de juiste toon. Een kleine ploeg met goede renners moest buigen voor de macht van het getal. Lichte aanpassingen van de puntentelling konden daar amper iets aan veranderen. De ploeg van *Dierenpension Hoevekestijn* van Arian Tak, stak de *Rabarber* ploeg ten slotte naar de kroon met een massale deelname.

Het comité ging met succes op zoek naar een nieuw evenwicht door het aantal deelnemers per ploeg aan een maximum te binden. Sponsors die veel renners laten starten, komen nu met meer ploegen aan het vertrek. Het heeft er alles van weg, dat zo de rust in het kamp van de ploegsponsors is weergekeerd.

Werk aan de winkel

De ervaring van de kermisronde vanaf 1989 is een zegen geweest voor de ronde en voor de kermis. Het comité kreeg er wel een hoop werk bij. Voor de buitenstaander valt dat niet op. Nauwbetrokkenen weten het des te beter.

Bij een ronde met een ploegenklassement mocht een programmaboekje niet ontbreken. Hoe wisten de ploegleiders anders bij het afhaken van de rugnummers op maandagavond bij wie ze die volgende dag op moesten spelden?

Frans Mies (1938-2001) bracht lang voor er sprake was van een ploegenklassement zijn gele brigade op de been. In alle categorieën van de kermisronde sponsorde hij deelnemers, die zijn ploeg talloze overwinningen hebben bezorgd en kleur gaven aan de wedstrijden. Dit tot groot genoegen van Frans.

De eerste jaren vond de inschrijving plaats op zondagmorgen. Zodra die achter de rug was, typte Els van Luijk-van Meer de tekst van het programmaboekje. Terwijl het dorp volop kermisvierde, was ze tot middernacht daaraan bezig. Haar man Jan en andere bestuursleden zetten dan de volgende dag na het kopiëren van de bladzijden de boekjes in elkaar. Van meneer Wim van de H. Hartschool, zelf diverse malen deelnemer op dinsdag, mochten ze een grote nietmachine gebruiken. Net voor het kinderbaldag begon, waren de boekjes dan gereed.

Na het bal stonden de tassen met rugnummers gereed voor de ploegleiders; ook de ploegsponsors kwamen natuurlijk even binnenvallen. Zo werd de maandag een gezellig voorproefje voor het grote feest van kermisdinsdag. De wisselbeker stond klaar en de sponsors keken er begerig naar.

Na enkele jaren verschoof het tijdstip van inschrijving naar de zaterdagavond. Het comité kreeg daarbij enige jaren steun van Jan Venne uit Bergen op Zoom, een man die in het verenigingsleven van veel markten thuis is. Hij stelde het boekje supersnel samen en was op dinsdag weer present voor de vaststelling van de resultaten van het ploegenklassement. Jan Venne wees zijn opvolgers als Jan Hellemons op deze manier de weg, voor hij zich terugtrok wegens groeiende verplichtingen aan zijn gezin.

Het ploegenklassement is nu niet meer weg te denken in de *Hel van de Pin*.

Spektakel hoort erbij

Vlak voor het grote geweld van de hoofdwedstrijd losbarst, trekt een bonte stoet over de Plantagebaan. De organisatie heeft in het programma van de kermisronde al geruime tijd een prominente plaats ingeruimd voor de spektakelrit. Elk jaar opnieuw staat een speciale jury, bestaande uit een afvaardiging van het College van Burgemeester & Wethouders voor de niet gemakkelijke taak de uitslag voor deze rit te bepalen. Het is echt niet zo eenvoudig te beoordelen wie de beste is. De ideeën zijn zo gevarieerd, dat de ene creatie al spectaculairder is dan de andere.

Wat weinigen weten is, dat al in de vroegste jaren van de kermisronde het publiek met spektakel verrast werd. In het korte en uiterst sobere verslag van de ronde van 1955 vermeldt het *Brabants Nieuwsblad*: de acrobaat

van de dag was A. Sieben. De lezer van nu vraagt zich af, wat een acrobaat toen in de kermisronde te zoeken had. Navraag onder ooggetuigen van toen verschaftte duidelijkheid. In de categorie veteranen, deelnemers van boven 40 en 50 jaar startten mannen die van de kermisronde een beetje circus wilde maken. De heer Sieben was erg behendig op zijn fiets. Hij kon die besturen terwijl hij met zijn beide voeten op de bagagedrager stond. Met de vreemdste sprongen vermaakte hij het publiek.

In diezelfde categorie reden ook mannen mee met heel omvangrijke reclameborden. Bakker Raaijmakers, altijd in voor een goede grap, sponsorde net als anderen deelnemers die in allerlei uitdossingen aan de start kwamen.

Op dit gebruik haakten later Jan Hultermans en Jac van Dorst in, soms in het gezelschap van Nico de Rond. Zij haalden elk jaar al dan niet met foto de krant. Ze verschenen bijvoorbeeld als Peppi en Kokki, als Don Camillo, als de schoonmoeder van Kees Pellenaars (in het jaar dat Kees Pellenaars had gezegd, dat zijn schoonmoeder nog eerder de Tour zou winnen als Jan Janssens). Ook waren ze te zien als Jopie Zuremelk (zus van Joop Zoetemelk), Pater Pielekes, Miss Rabarber, chique golfspelers of als baron van de Vleet tot Loevegestein. Hun voertuigen waren vaak heel bijzonder.

Deze mannen inspireerden ook anderen en zo verschenen er vreemde vehikels op het parcours: hele lange fietsen, fietsen met drie achterwielen en andere ruitjes die je moeilijk een naam kunt geven.

Elk jaar bedachten ze iets nieuws: Jac van Dorst is Bromsnor, Jan Hultermans Swiebertje.

Dat Wouwse Plantage met bijzondere fietsen voor de dag komt bij gelegenheid van de kermis, behoort ook tot de traditie. In 1959 maakt het Brabants Nieuwsblad melding van een optocht voor de jeugd die met kermis op dinsdagmorgen vanaf half 11 door het dorp trok. De jeugd pakte uit met versierde fietsen en steppen en "wat verder maar wielen heeft". Er waren 80(!) deelnemertjes.

De organisatie vond dat spektakel wel aardig: de toeschouwers hadden het er nog dagen over. Toch was er ook een bezwaar. De deelnemers aan de echte wedstrijd kregen geen aandacht meer en bovendien was het rondscharrelen met gekke fietsen niet zo veilig.

Toen viel het besluit de degenen die ludiek wilden zijn, onder te brengen in een aparte categorie. De spektakelrit was geboren.

Ieder jaar nodigt de actualiteit de deelnemers uit origineel uit te pakken. De verkeersveiligheid op de Plantagebaan, de gemeentelijke herindeling, het vertrek van de pastoor (*Zonder Mien en onze pastoor gaat de koers niet door*), het zijn maar enkele voorbeelden.

De organisatie van de ronde is soms het mikpunt van spotlust. In 1993 rijdt de kleine Tamara Pijnen rond met de tekst: *40 jaar geouwehoer met Theo's rumoer*.

Het opvallendst blijven echter de creaties die inhaken op de wielersport. In 1981 reed er bijvoorbeeld een complete ploeg Post mee. De namen van de renners waren lichtjes aangepast aan het doel: er een zotte koers van te maken. Nico de Rond, Jac van Dorst en Jan Hultermans verschenen in 1988 respectievelijk als Miss Rooks, Miss Breukink en Miss Maassen, wonderlijker missen hebben we zelden gezien.

Al in de vroegste jaren was de kermisronde een spektakel, hier met reclame voor bakker Raaijmakers in 1955 (?).

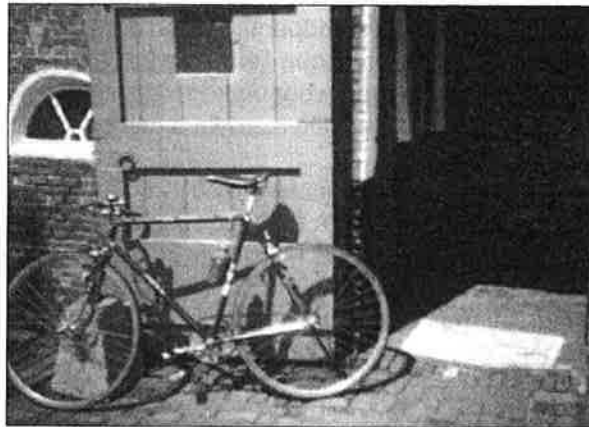
Het spektakel trekt ieder jaar uitgebreid de aandacht van de pers, wat een enkele keer leidt tot opmerkelijke berichtgeving. De journalist speelt dan het spelletje heel serieus mee, bijvoorbeeld wanneer hij meldt dat iemand geprobeerd heeft de burgemeester als voorzitter van de jury om te kopen. De spektakelrit geeft de Plantagebaan ieder jaar een vertrouwde maar ook telkens weer verrassende aanblik.

"Gewone" fietsen

Zolang de kermisronde bestaat, is er discussie geweest over het begrip "gewone" fiets. Wanneer is een fiets niet meer gewoon? Die vraag lijkt heel simpel te beantwoorden. Inmiddels weten we beter.

Al na enige jaren zag het comité zich genoodzaakt te omschrijven aan welke eisen een fiets voor de kermisronde moest voldoen.

Geen tuben, geen racestuur, geen versnelling, geen teenhaken: dat leek allemaal duidelijk en overzichtelijk. Maar de deelnemers waren vindingrijk. Daar is allereerst de kwestie van het stuur. Eigen fabrikaat leverde mooie producten op die net geen krom- of hangstuur waren, maar of zo'n stuur bij een gewone fiets hoort? Wie zal het zeggen? Een feit is, dat het comité daar al mee had leren leven tot het ossenkopstuur opdook. Dat zorgde voor de nodige verwarring. Toen daarna allerlei soorten triatlonsturen in gebruik kwamen, was het hek helemaal van de dam. Een van de soorten

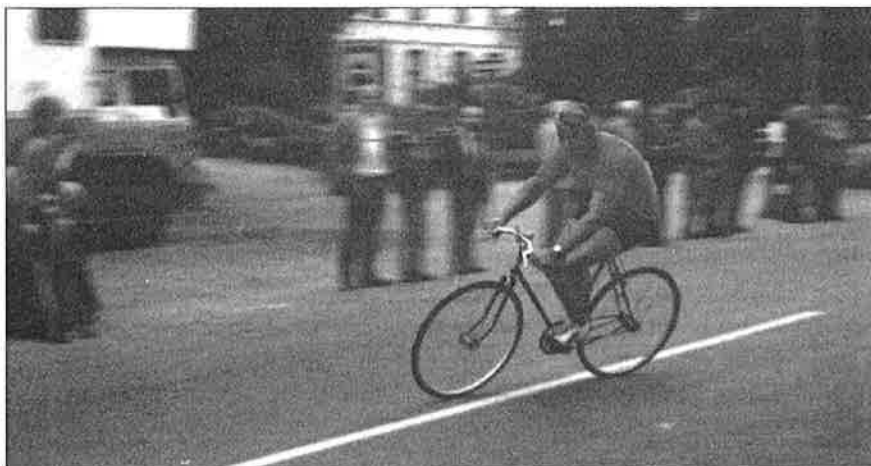

De fiets waarop Piet Veraart in 1966 won, staat bij hem thuis op de Vleet tegen de gevel.

is volkomen recht; de berijder ervan kan dan ook terecht zeggen, dat hij echt geen krom stuur op zijn fiets heeft. Maar het kleinste kind kan zien, dat het een allesbehalve gewoon stuur is.

Naar het zich laat aanzien hebben de deelnemers zelf begrepen, dat zij de organisatie in verle-

genheid brengen met buitenmodelse sturen. En uiteraard heeft ook het jaarlijkse overleg met de ploegsponsors resultaat opgeleverd.

Wat gaat Riekus hard door de bocht op zijn echte kermisfiets. Zulke fietsen zie je alleen in de Hel van de Pin.

Versnellingen afplakken

Een ander punt van discussie vormde het versnellingsapparaat. Aanvankelijk stelde het comité zich op het standpunt, dat een gewone fiets zonder versnellingen de bedoeling was. Toen een fiets met derailleur populair werd, besloten deelnemers dit apparaat voor de kermisronde tijdelijk buiten werking te stellen door kabels los te maken, zodat toch sprake was van een vast verzet.

Het comité stond dit weldra toe, maar de discussie bleef. Zouden er niet een paar slimmelingen rondrijden die op zo'n fiets toch konden schakelen? Zeker voor buitenstaanders was dit een twistpunt. En het is inderdaad enkele malen gebeurd, dat de jury misbruik constateerde. Zo meldde het *Brabants Nieuwsblad* in 1964, dat Jan Bastiaansen uit Rijsbergen was gediskwalificeerd wegens gebruikmaken van zijn versnelling.

Vastgespijkerd

Het verbod op teenhaken leek nog het simpelst te handhaven. Maar toen deden de clickpedalen hun intrede en moest de organisatie ingrijpen.

Handige knutselaars fabriceerden eigen maaksels die de schoen aan de pedaal klemden zonder dat er sprake was van een teenhaak.

Een fanatiek deelnemer uit Hoogerheide, zijn naam verzwijgen we om redenen van privacy, maakte zich zo druk over de kwestie, dat hij dreigde met inschakeling van een deurwaarder. Wat was het geval? De goede man was betrappt op overtreding van het jarenoude verbod. Gevolg: de premies die hij had verdiend - meer dan genoeg om er goed kermis van te vieren - kreeg hij niet uitbetaald. En toen brak de hel los. Tot laat op de avond bleef hij het comité met scheldpartijen achtervolgen. De deurwaarder is nooit op komen dagen...

Een andere doe-het-zelfer uit hetzelfde jaar was Jacques van de Heijden. Hij kon er achteraf zelf om lachen. Jacques had zich met spijkers aan zijn trappers vastgemaakt. Zo had hij vleugels vergeleken bij zijn tegenstanders. Toen hij weer eens de Kolenbaan nam, vloog hij te hard en belandde in de sloot. Het was een hele toer hem met zijn vastgespijkerde schoenen aan op de kant te krijgen. Het kwaad straft soms zichzelf.

Toen de deelname aan de ronde sterk terug begon te lopen heeft het comité een jaar racefietsen toegestaan. Het hoopte zo veel renners over te halen toch mee te doen. Ze hoefden immers niet langer moeite te doen om voor die ene wedstrijd hun fiets aan te passen.

De ronde van dat jaar bracht niet het verhoopte succes. Het publiek en ook het deelnemersveld riepen na afloop om de terugkeer van de gewone fietsen.

Kort daarna bracht de instelling van het ploegenklassement rust aan het front. Een aantal ploegen schafte eigen fietsen aan die meteen aan alle voorschriften voldeden.

De Hel

Vorig jaar werd pas echt duidelijk, hoe hels de *Hel van de Pin* kan zijn. De renners waren door de modder haast onherkenbaar geworden, rugnummers nauwelijks nog zichtbaar, fietsen besmeurd. Frank Franken, die de Hel van het Noorden - van Parijs-Roubaix - kent uit zijn carrière als beroepsrenner, wist na afloop niet te zeggen welke hel voor hem het ergst was geweest.

Wat zou de kermisronde zijn zonder de Kolenbaan? Het antwoord ligt voor de hand. Een koers als alle andere; niks bijzonders. Dus was de organi-

4

satie opgelucht, toen de ruilverkaveling de Kolenbaan zo'n vijftien jaar geleden ongemoeid liet. De weg bleef liggen en werd niet verhard.

Vanaf 1960 maakt de Kolenbaan deel uit van het parcours. In dat jaar kwam de verharding van de Kerkstraat gereed, tot die tijd in de volksmond beter bekend als de Nuuw baon (=Nieuwe baan). Het parcours Plantagebaan, Kolenbaan, Bleijdenhoeksestraat, Kerkstraat had één groot voordeel. Het was stukken veiliger dan het oude parcours met twee keerpunten op de Plantagebaan die steeds meer verkeer te verwerken kreeg, met name vrachtverkeer. De kermis valt bovendien in de oogsttijd, een periode met extra verkeersdrukte. Op het nieuwe parcours was het verkeer met enige improvisatie beter in de hand te houden. Voor de mannen met de rode vlaggen lag hier een belangrijke taak.

De onverharde Kolenbaan was in 1960 geen uitzondering in de wedstrijden op gewone fietsen. Net over de grens kende Essen in die tijd de Kovek-ronde over een vrijwel geheel onverhard parcours. De Ronde van het Liesbosch bij Breda kende bijna enkel bospaden. Niemand klaagde daarover. Waarom ook? Die jaren reden zelfs de KNWU-renners over deels overharde parcoursen. Een goed voorbeeld daarvan is het toenmalige parcours van de Ronde van Huijbergen, dat was tot ongeveer 1980 bij de voormalige steenfabriek nog niet verhard. In Wernhout reden de renners in diezelfde tijd zo'n 400 meter over smal zandpad en in Zeeland waren dijken buiten de bebouwde kom vaak semi-verhard.

Het parcours van de kermisronde was door de consul van de KNWU Cees Brouwers goedgekeurd voor een ronde met aspiranten, nieuwelingen en amateurs. Omdat de Provincie geen vergunning wilde geven, heeft de Kolenbaan nooit als scherprechter gediend in een KNWU-wedstrijd.

Dat de Kolenbaan in de kermisronde een scherprechter is, zal niemand ontkennen. Er zijn heel wat banden lekgereden, de valpartijen herinneren zich niet alleen de slachtoffers. Zowel het lekrijden als het vallen heeft voor een belangrijk deel te maken met een gemis aan behendigheid en deskundigheid. Wie onvoorbereid de Kolenbaan inrijdt, vraagt om moeilijkheden. De weken voordien je trainingsritten afsluiten met een rondje door de Kolenbaan, is voor de ervaren deelnemer vanzelfsprekend. Dat verklaart in belangrijke mate het herhaalde succes van winnaars als Piet Veraart en Christ Boden.

De fotografen die voor de krant een sfeerfoto willen maken, kunnen in de Kolenbaan aan hun trekken komen. Bij grote droogte renners fotograferen

4

die uit dichte stofwolken te voorschijn komen: succes verzekerd. Bemodderde renners in een karspoor doen het ook goed voor de - sensationele - publiciteit.

Terwijl de renners ieder jaar afzien in de Kolenbaan, ziet de organisatie ook dikwijls af met de Kolenbaan. Je kunt dan wel trots zijn op een publiekstrekker van jewelste, toch is het niet alles goud wat er blinkt. Zonder ingrijpen is de Kolenbaan levensgevaarlijk voor een wielervedstrijd.

Het begint al bij het begin. Het wegdek bij het indraaien van de Kolenbaan is een verhaal apart. De aangrenzende bewoner heeft er alle belang bij, dat zijn bedrijf goed toegankelijk blijft. Hij zorgde in de verleden zelf voor reparatie van het wegdek. Steenpuin, kapotgeslagen gresbuizen, steenslag, alles was bruikbaar. Voor autoverkeer is er geen probleem, voor fietsers wel. Diverse malen heeft de werkploeg van kermisronde dan ook hard moeten werken om de eerste honderd meter van de Kolenbaan berijdbaar te maken. Ook de gemeente Wouw sprong weleens belangeloos bij. Dat laatste heeft ertoe geleid, dat het nu redelijk veilig is aan het begin van de Kolenbaan.

Verderop in de Kolenbaan ontstaan van tijd tot tijd putten, vooral als het in najaar erg nat is en het landbouwverkeer moeite heeft gehad om vlot aan en af te rijden. Die putten worden soms op een verrassende wijze dichtgegooid: met bakstenen, stukken beton en kapotte tegels. Werk aan de winkel voor de werkploeg dus. Was vroeger koolas een probleem, nu zijn het dit soort van onaangename verrassingen.

Het kleinste probleem is het hoge gras. Janus Bogers uit de Mariabaan maait al jaren ongevraagd de berm en dat is maar goed ook. Stel je voor: al dat gras tussen je ketting en dat natte gras langs je vermoeide benen.

De winnaars zijn in de regel vol lof over de Kolenbaan; niet zelden hebben ze daar juist hun succes aan te danken. Daar kunnen zij hun tegenstanders beter de baas dan op het asfalt of de klinkers. Het is dan ook niet verwonderlijk, dat in de rij van winnaars veldrijders te vinden zijn.

Piet Goorden uit Nispen, winnaar in 1969 en 1979, reed in zijn amateurtijd (we zijn dan in de jaren vijftig) al goed in clubcrossen, toen hij lid was van de Gastelse wielclub *Helpt Elkander*. Danny Delchambre uit Essen, in 1981 goed voor de bloemen, kon er ook wat van. Zijn voorkeur voor een slijkparcours was bekend. En we mogen de helaas jong gestorven Louis

Schenk uit Huijbergen niet vergeten. Toen hij in 1986 de kermisronde won, had hij al een carrière bij de KNWU achter de rug. Hij had bij de hulding de tranen in zijn ogen en zei, dat de overwinning in de *Hel van de Pin* zijn mooiste was. Hij overdreef niet: wie kon behalve hij zeggen, dat hij op dit loodzware parcours won na een solo van maar liefst zeven ronden? Louis was toen de onbetwiste meester in de *Hel*.

De bel voor de laatste ronde

Het kermisrondecomité is in het bezit van een prachtige antieke geelkoperen klok met klepel. Toen Jan Geurts nog actief was voor de ronde, nam hij na afloop van de wedstrijden die klok mee naar huis. Zijn vrouw Toos poetste hem voor de volgende ronde steevast glimmend op. Zonder chauvinistisch te zijn mogen we zeggen, dat de klok de mooiste is die ooit op een West-Brabantse jurywagen is geluid. De laatste jaren blijft het pronkstuk buiten gebruik, omdat de jurywagens die het comité mag gebruiken, standaard uitgerust zijn met een bel. Een bel en geen zware klok.

In de wedstrijden voor de diverse categorieën gaat het er zo hard aan toe, dat de renners over het hele parcours verspreid raken. Aan het eind van iedere koers klinkt dan ook herhaaldelijk het vertrouwde geluid van de bel voor de laatste ronde. Soms roept de microfonist daar met luide stem nog iets overheen.

Een keer, in 1993, is het gebeurd, dat de microfonist zelf de bel voor de laatste ronde niet had gehoord. Toen Christ Boden en Johan Peemen uit de Kerkstraat kwamen aanstuiven, meende Peemen duidelijk te horen omroepen, dat ze nog een ronde moesten rijden. Het was echter op dat ogenblik wel degelijk aankomst. De rappe renner uit Rijsbergen voelde zich genomen. Zijn protest haalde niets uit: de jury maakte hem duidelijk, dat de ronde daarvoor de bel echt geluid had. Hij had beter moeten weten.

Een ronde teveel

Johan Peemen moet iets met die bel gehad hebben. Een jaar later was het immers weer raak. Had de bel voor de laatste ronde in 1994 nou wel of niet geluid? Stond het rondebord nog op 2 in plaats van 1? Had Theo Schuurbijs de bel overstemd om een allerlaatste premie aan te kondigen? Wie zal het zeggen? In ieder geval klonk er een opgewonden pro-

test uit de mond van Martijn Simons uit Wouw, beter bekend als *de Kluts*. Hij bleek op de meet geklopt te zijn door Johan Peemen, terwijl hij er vast van overtuigd was, dat ze nog een ronde moesten rijden.

Johan Peemen was eveneens verrast. Ook hij had de bel voor de laatste ronde niet gehoord. "Niet zeuren," zei hij, "we rijden nog een ronde en dan sprinten we voor de overwinning." En zo gebeurde het. Weer was Johan Peemen de snelste. Was de tweede sprint anders uitgevallen dan de eerste, dan was er een groot probleem ontstaan. De jury had namelijk de uitslag al onherroepelijk vastgesteld.

Als je dit verhaal vertelt aan iemand die de *Hel van de Pin* nog nooit heeft meegemaakt, gelooft die jou niet. Dat is begrijpelijk. Zoiets kan namelijk alleen in Wouwse Plantage met de kermis gebeuren.

Theo Schuurbijs De stem van de Kermisronde

Een kleine dertig jaar heeft op kermisdinsdag Theo Schuurbijs (1940) zijn stem over het parcours laten schallen. Het aantal premies dat hij tijdens al die kermisrondes heeft aangekondigd, is ontelbaar. In 1969 schreef het *Brabants Nieuwsblad*, dat Theo aan de ronde weer een schorre stem overgehouden had. "Van verslag uitbrengen van de koers is echter nooit sprake", zo citeren wij, "hij heeft het veel te druk met aankondigen van premies. Bij de veteranen waren er in één ronde al 18 premies." Theo knikt bevestigend, als wij hem deze woorden voorleggen. Vanaf de eerste dag dat hij microfonist was, gold voor hem dat het verwerken van de premieregen en maken van reclame belangrijker was dan informatie geven over de stand van de wedstrijd. Door reclame te maken, zo stelt hij, houd je de ronde het best in stand en dat is in het belang van al die deelnemers die elk jaar weer zo graag willen fietsen. De echte liefhebbers weten veel beter dan de microfonist wie er op kop rijden.

De eerste dag als microfonist herinnert Theo zich overigens nog heel goed. Janus Schillemans duwde hem in 1963 de microfoon in de hand en zei: "Neem jij het even over. Ik ben zo terug." Dat was zijn vuurdoop en sindsdien is de kermisronde nog meer dan daarvoor alles voor hem geweest.

Al bij de oprichtingsvergadering in 1954 was Theo present. Hij was toen echter nog veel te jong om iets voor het nieuwe comité te doen. Dus was meefietsen de boodschap. Van mr. Paul Janssen de Limpens (meneer

Theo Schuurbijs kan uren praten over ronde Wouwse Plantage

Theo Schuurbijs, uit het middel-
rennes, jachtende "Plantage" Cen-
trum in Wouwse Plantage, kan wel
dagelangs vertellen over de ronde
van Wouwse Plantage op goetse
vrijen. Hij maakt dit jaar de ronde
de voor de achttiende keer mee.
De eerste drie of vier jaar heb ik
mij meegedaan, vertelt hij, daar-
na kwam ik in de organisatie en de
laatste 10 jaar ben ik speaker bij
de ronde.

Het idee om een ronde te gaan
houden werd geboren in de zomer
van 1964. Toen dat in een dorp
was, vertelt Theo, stond er in
de tijd van de Tour de France
buiten in de hof, nu de stad
wagte een van kabbeldje gemaakt
over de stichting riep. De jongen-
ren van Wouwse Plantage, die na-
tuurlijk van de Tour oegden, re-
den in de tijd als zelden ommeers
door het dorp. Zo gebeurde het dat
hijden en kabbeldje het idee
werd geboren om voor deze jon-
gers een "dobbie" wedstrijd te
houden.

Het lang hierin werd een ver-
andering bracht voor iedereen die
interesse had in wielrennen en in
een datselide foto was een ver-
rijding op andere fietsen ver-
der.

Toen in de eerste jaren is er
druk gekorrommeerd met het
verhuur. De eerste jaren velden
ten allen voor de Plantagebaan,
gaf de heer Schuurbijs verder,
als de richting van de baan reden
ten een smelt door enkele dreven
en landmen dan terug naar het
dorp. Deze dreven we naar een
veld een stukje af van veld. Voor
het dorp zelf was dat niet zo
aanvaardig, want we begonnen zo
meer een over het dorp en de

rest van de ronde ging door de
bosse.

In die eerste jaren was het
zich nog te herinneren dat in de
bosse lang de voor het eerst dat
ten de bosse. Op het dorp zelf
was het niet niet zo druk. Nu is
dat veranderd, want de ronde gaat
naar veldvelden over het dorp zelf,
waar de bosse zich oeveren-
ten.

Als het gesprek op de veldvelden
leunde, oegden de deelnemers
kunt, moet Theo na een lachen aan
hij dat de eerste oeveren de
"dobbie" was, een veldvelden de veldvelden
passe, vertelt hij. Hij herinnerd
zich voor de eerste keer. Zo
waren ook die voor een jaar
van de bosse met een bord met
een groot bord op het rug reden
en veldvelden een van kabbeldje
velden over het dorp. Ook werden
er veldvelden geïnter-
samen en kabbeldje. Zo, moet
in nog dat de bosse veldvelden
als veldvelden van de veldvelden de-
ken. Dit was op de foto een ge-
te was de veldvelden stapte hij
van de foto, veldvelden de bosse op
en ging naar veldvelden de bosse op
de bosse en zijn "kabbeldje" te veldvelden.
Dat was altijd een leuke maal in
de veldvelden. Veldvelden had veldvelden
voor dat was een veldvelden de eerste
velden veldvelden veldvelden in de veldvelden
veldvelden.

In de andere categorieën ging
het altijd anders. De veldvelden
velden hun hart met een veldvelden
velden aan de veldvelden. In een
20 een veldvelden gaan, omdat
er bosse dat veldvelden veldvelden
veldvelden veldvelden met de veldvelden
velden en een de veldvelden veldvelden
velden veldvelden veldvelden veldvelden
velden veldvelden veldvelden veldvelden

In 1971 kwam Dagblad De Stem Theo Schuurbijs interviewen. Toen werd op zijn werk
bij de post deze foto gemaakt.

Pol) had hij een oude baanfiets gekregen. De familie van het hof heeft
jarenlang de directie gevoerd van de winterbaan van Brussel, vandaar dat
er in de Plantage baanfietsen waren. Korte kràanke, dat fietste in de bochten
goed, maar op de lange rechte stukken van het parcours vormden ze
een nadeel.

Theo's eerste optreden in de jeugdcategorieën (1955 of 1956) leek een
groot succes te worden. Hij arriveerde aan het eind van de laatste ronde
met een fikse voorsprong in het dorp aan de Zoombrug. Daar stond
meneer Pol die hem nog vlug een appelsien gaf. Omdat zijn voorsprong
zo comfortabel was, nam Theo ruim de tijd om zijn appelsien af te schillen.
Plots begonnen omstanders te roepen: er was iemand op komst. Theo
sprong nog wel rap op zijn fiets, maar kon niet verhinderen dat Daantje
van Meel de wedstrijd won.

Later werd Theo actief in het comité als bestuurslid, jarenlang was hij pen-
ningmeester, tot Charles v.d. Berg die functie overnam.

Het was voor Theo niet altijd eenvoudig om op kermisdinsdag de micro-
foon te bedienen. Niet zelden was hij tot 's middags half een nog aan het
werk op het postkantoor. In de vakantietijd was het immers niet steeds
gemakkelijk om vrij te krijgen. Buiten adem stond hij dan precies om 13.00
uur op de jurywagen om de jongste rennertjes van start te laten gaan.

In de aanloop naar de ronde van 1971 interviewde Frans Wetzels, destijds
journalist bij *Dagblad De Stem*, Theo Schuurbijs. Hij vertelde toen over
het ontstaan van de ronde, die dat jaar voor de 18de keer verreden werd,
over de winnaars in de loop der jaren en over de royale medewerking van
het hele dorp aan dit evenement. Natuurlijk kwamen toen ook de anekdo-
tes los. "Zo was er Jantje Govaerts, die al zijn kogellagers met groene
zeep insmeerde, omdat ze verteld hadden dat hij dan veel harder zou
gaan."

Over het onvermijdelijke onderwerp doping had Theo in datzelfde inter-
view ook een mooi verhaal. Iemand kreeg van een kastelein een peper-
muntje. In de wedstrijd trapte hij zo stevig door dat zijn crankstel het begaf.
De man deed bij de kastelein zijn beklag: de doping was te straf geweest.
Theo kan er nu nog hartelijk om lachen. Het was geen pepermuntje, zo
vertelde hij ons, maar een onschuldig Bels poeierke tegen hoofdpijn.

Als bestuurslid is Theo diverse malen op de valreep aan het werk gezet
om de ronde door te laten gaan. Toen de Plantagebaan provinciale weg
werd, weigerde Provinciale Waterstaat een vergunning voor de ronde van
1967. Ook het comité dat een KNWU-ronde wilde organiseren, mocht
geen wedstrijd op de Plantagebaan laten verrijden en week noodge-
dwongen uit naar Ouwervelden.

Dankzij steun van toenmalig gemeentesecretaris P. Maas werd het pro-
bleem op een creatieve manier opgelost. De kermisronde kreeg de naam
van spontane volksmanifestatie en stond dus niet langer te boek als wie-
lerronde. Zo werd de ronde op het dorp gered. Het betekende echter wel,
dat het verkeer vanuit Huijbergen tijdens de wedstrijd gewoon over het
parcours aan de Plantagebaan bleef rijden.

In 1973 was er opnieuw een ernstig probleem. Zondags voor de wedstrijd
was de Kerkstraat nog onberijdbaar door werkzaamheden aan de riole-
ring. Theo kreeg 's nachts telefoon van een bezorgd comitélid. De ande-
re dag werkte de aannemer net zo lang tot de weg veilig was voor de wed-
strijd.

Theo's ogen glinsteren, wanneer hij zulke verhalen vertelt. Zijn kermisdagen zijn altijd goed. Hij kan dan genieten, omdat hij ieder jaar weer ziet hoeveel mensen van de kermisronde genieten.

Het startschot klinkt

Wie heeft het niet meegemaakt? De renners staan te trappelen van ongeduld. Ze willen van start. Waar wachten ze nog op? Op de man die het startschot gaat lossen. De voorzitter van het comité, een burgermeester,

een wethouder, een ex-kampioen of een andere persoonlijkheid. En dan gebeurt het. Of eigenlijk dan gebeurt er niets. Het startpistool weigert.

De renners zijn het beu en zijn er in vliegende vaart vandoor. Soms zijn ze aan de Kolenbaan, als er een verlate knal klinkt; soms is er geen schot meer te horen.

Dit gedoe werkt danig op de lachspieren. Er zijn in de geschiedenis van de kermisronde echter wel gekkere dingen gebeurd.

In de eerste jaren bracht meneer Pol van het hof een jachtgeweer mee. Vanaf de jurywagen schoot hij dan de renners weg. Hij moest zijn schot uiteraard veilig richten. Eens vergat hij dat over de jurywagen een dekzeil hing. Het gevolg was dat daar een mooi gat in zat, toen de renners vertrokken waren.

Wethouder en loco-burgemeester C. (Kiske) Matthijssen stond in 1979 raar te kijken. Hij was al lang blij, dat bij hem het startpistool niet weigerde zoals bij mr. Paul Janssen de Limpens eerder die

middag. Nee, het startschot was perfect. Maar meteen stond er iemand met een lekke band; die kon niet vertrekken. "Schoot loco met scherp?", vroeg de krant zich de andere dag af.

Schoot loco met scherp?

WOUWSE PLANTAGE - Zoals gebruikelijk werden ook bij de wielronde in Wouwse Plantage de startschoten door notabelen gelost. Zo was er mr. Janssen de Limpens, de eigenaar van het Plantage-centrum temidden van de bossen, die het startschot voor een van de wedstrijden zou lossen. Hoe hij echter zijn last deed, er kwam geen knal uit het pistool.

Bij de volgende wedstrijd was het de beurt van loco-burgemeester C. Matthijssen om het startsein te geven. Of het nu toeval was of dat de wethouder met scherp heeft geschoten zal waarschijnlijk nooit achterhaald worden, maar een feit is dat op het moment dat het schot klonk, de voorband van een van de deelnemers sissend leegliep.

Voor hem zag het er naar uit dat hij niet meer aan de wedstrijd deel zou kunnen nemen. Gelukkig voor hem besliste de jury dat de wielrenner, na het steken van een nieuw wiel, direct na de doorknips van de kopgroep opnieuw mocht aansluiten.

Brabants Nieuwsblad 8 augustus 1979

Aan belangstelling van het gemeentebestuur heeft het de kermisronde nooit ontbroken. De ene burgemeester toonde zich daarbij nog enthousiaster dan de andere. Burgemeester P. Sanders vond het steeds een waar genoegen naar de kermisronde te komen. Hij was zelf een echte liefhebber van fietstochten.... op de gewone fiets. Dat hebben de deelnemers aan de "grote" koers in 1975 geweten. In dat jaar besloot hij op zijn fiets een ronde mee te rijden. Geen enkele renner mocht hem passeren; m.a.w. de wedstrijd was gedurende de eerste ronde geneutraliseerd.

De burgemeester trok zijn jasje uit en ging er in zijn smetteloos witte overhemd met wapperende stropdas vandoor in een gloeiende hitte. Voor de echte wedstrijdrijders reed hij een ronde lang in de weg; voor verschillende gelegenheidsrenners, die meedoen om wat kermisgeld te verdienen, reed hij te hard. Het jaar daarop zuchtten sommigen nog. Toen liet hij zijn fiets aan de kant.

Oude glorie

Oud en versleten heeft nooit meegeteld in de kermisronde. De mannen die eeuwig jong bleven of wilden blijven, konden zich ieder jaar opnieuw uitleven. Tijdens de eerste ronde, die van 1954, konden mannen tussen de 40 en 50 zich met elkaar meten en of het niet op kon ook die van boven de vijftig. In die laatste categorie komen we dikwijls de naam van een sterke man tegen: A. van Dorst. Het betreft hier Janus van Dorst, landbouwer in de *Bak van de Hei*, die in 1954, 1960 en 1961 bij de oudsten won.

Bij zijn overwinning in 1960 is hij 67 jaar en bij gelegenheid van die krasse prestatie staat hij de pers te woord. Hij schept niet op over zijn overwinning: "Vanmorgen ben ik gewoon gaan pikken, da's zwaar werk. De koers ging vanzelf."

In de categorie van *jongere ouderen* (40-50 jaar, 50 jaar en ouder, weer later 40-59 jaar) onderscheidt zich Sjef van Agtmaal, vader van o.a. Piet en Kees van Agtmaal. Hij wint in 1954, 1959 en 1960.

Vaste deelnemer in de categorie oude glorie was Wim Matthijssen uit Wouw. Hoewel hij graag won, was voor hem de leuze "meedoen is belangrijker dan winnen". Dat geldt in feite voor de meeste deelnemers in die groep.

Een naam die ook steeds opduikt, is die van Willem Hultermans. Soms heeft de verslaggever van het *Brabants Nieuwsblad* duidelijk van horen zeggen, wie er gewonnen heeft. De achternaam van Willem komt name-

lijk weleens enigszins vervormd in de krant: *Ultermans*. West-Brabantser kan het niet. Dus weten we wie er bedoeld is, niet waar?

Als Willem ouder wordt, blijft hij wel mee fietsen. Zijn zwager Tiest Boden is hem dan echter de baas. Dat is een verhaal apart.

Oude glorie

Trots poseert Janus van Dorst als winnaar in 1960 in categorie oudsten. Hij won en heeft net de bloemen en een fruitdoos ontvangen van rondemiss Mary Ann Speeckaert. Ook in 1954 was hij al winnaar geweest.

Opleren en uitbollen

De kweekvijver

Het was en is nog een mooie jongensdroom van veel West-Brabanders: een echte wielrenner worden. Waar kun je dan beter tonen wat je waard dan in een kanjer van een wedstrijd, in de *Hel* zelf? Zo moeten ze er ongeveer over gedacht hebben, de jongens die later naam hebben gemaakt als (beroeps)wielrenner. Wilt u namen?

Als jong broekje reed René Pijnen uit Woensdrecht een jaar mee tussen de volwassenen, voor hij het bij de nieuwelingen ging proberen. Ferry Buermans startte in 1963 nog een keer in de jongste categorie en won. Een paar jaar later rijdt hij al in de laatste koers en maakt het veelwinner Piet Veraart moeilijk met een tweede plaats. Als nieuweling wordt Ferry zelf een veelwinner.

Adrie Coppens, een beetje ouder dan Ferry, wint in 1963 ook: bij de oudste jongens en wordt twee jaar later achter Piet Veraart en Ferry Buermans derde. De sterke man uit Moerstraten won als nieuweling en amateur zijn koersen.

Jan Huijs (Heerle), Adrie Suikerbuijk (Huijbergen), Jan Veraart (Hoogerheide) en Jos Maas (Wouwse Plantage) konden als KNWU-renners geen potten breken, toch zijn ze in Wouwse Plantage aan de start geweest om het vak te leren.

En dan is er natuurlijk Jac van Meer. Als klein manneke won hij in 1970 bij de jongste deelnemers en in 1972 bij de oudste jongens. Daarna stapte hij over naar de aspiranten van de KNWU. Het vervolg is bekend. Kampioen van Nederland bij de amateurs in 1980 en vervolgens nog een aantal jaren beroepsrenner.

Hij viel misschien niet op, maar hij reed al jong heel hard: Jurgen de Jong, zoon van trouw deelnemer Kees de Jong, uit Nispen. Ook hij reed in de kermisronde bij de volwassenen, voor hij overstapte naar de KNWU.

Ze kunnen het niet laten

Er zijn ook renners die het niet kunnen laten en in de *Hel* uit komen bollen. Maar dan rijden ze toch nog keihard. Dat merkte Janus Hellemons bij zijn overwinning. Janus van der Heijden was nog niet zo lang gestopt met fietsen bij de onafhankelijken, toen in Wouwse Plantage de kermisronde voor het eerst werd verreden. Wie meer wil weten over de wielloopbaan van Janus (*Januske*) van der Heijden, verwijzen we naar een prachtige bijdrage die John Selders daaraan gewijd heeft in *De Vierschaer*, het tijdschrift van de Wouwse Heemkundekring.

Geert Polak is een sprekend voorbeeld van 20 jaar daarna. In de jaren vijftig reed hij bij de KNWU, overigens zonder uit te blinken. Dat deed hij wel in Wouwse Plantage met vier overwinningen in vijf jaar. Adrie van Loon uit Hoogerheide bleef ook graag in Wouwse Plantage fietsen na zijn amateurtijd net als zijn zoon Andy. John de Crom kwam naar de *Hel* om te winnen en dat lukte hem - en hoe - in 1995 ten koste van Christ Boden.

Nu de naam Boden valt. Jan Boden, jarenlang kastelein in de kantine van Camping *Wouwse Plantage*, was een kleurrijk wielrenner geweest. René Hermans heeft over hem een mooi artikel geschreven in *De Vierschaer*. Welnu, Jan heeft na zijn KNWU-periode minstens één keer met succes meegedaan. Dat was in 1962 bij de renners boven de 40. In de uitslag staat op de tweede plaats "broer van J. Boden". Welke broer is het geweest? Frans of Tiest of nog iemand anders?

Een eenmalig contract voor de Hel

Toen de strijd om de wisselbeker van het ploegenklassement op zijn hevigst was, wisten de sponsors oud-beroepsrenners op de gewone fiets te krijgen. Dat waren niet de minsten: Corné van Rijen en Patrick Bol uit Hoeven en Willem-Jan van Loenhout uit Nieuw-Vossemeer.

Uit België daagden in 2002 twee oud-beroepsrenners op die bewezen dat ze hun mannetje nog staan: Frank Franken en Hugo Adriaansen.

En we mogen Louis Schenk uit Huijbergen natuurlijk niet vergeten. Hij vond zijn overwinning (1986) in de *Hel van de Pin* de mooiste; daar konden zijn overwinningen bij de KNWU niet tegenop. Dit zegt genoeg.

De Belgen

In 1960 mochten voor het eerst renners van buiten de gemeente Wouw aan de grote slotkoers meedoen. Of daar meteen al Belgen bij waren, is moeilijk te achterhalen. Eén ding is zeker. In de vroegste jaren van kermisronde was de Teeuw (Mattheeuwsen) uit Nieuwmoer een trouwe deelnemer. Tot op hoge leeftijd is hij in allerlei wedstrijden op de weg en in het veld aan de start gekomen. Zo ook in de veldritten die de gebroeders Goossens uit Hoogerheide bij Fokker hebben georganiseerd ruim twintig jaar geleden.

Toen die veel rugnummers kwijtgeraakt waren, besloten ze die bij de deelnemers terug te gaan halen. Bij de Teeuw waren ze op een goed adres. Hij bleek de beroerdste niet. In zijn werkplaats trok hij een la open en viste uit een hoop rugnummers het nummer op dat de mannen van Goossens wilden hebben. Een kleurrijke figuur, de Teeuw.

De eerste Belg die won, was F. Blankers uit Essen. Hij klopte in 1968 A. Aarts uit Halsteren en Paul Beks uit Wouw, vader van Jack die nu actief is in de ronde.

In de toptien van dat jaar vinden we nog twee Belgen terug: L. Govaerts en T. van Hout, beiden eveneens uit Essen.

Fanny Van Heybeek is de tweede Belgische winnaar. In 1969 deed hij al van zich spreken met een vijfde plaats. In 1970 wint hij. Ook nu is A. Aarts uit Halsteren tweede, Wim Vermetten uit Rijen, inmiddels al op leeftijd, wordt derde. In 1972 is voor Fanny Van Heybeek nog een keer raak. Hij houdt dan de Bergse zwoeger Jantje Smeijers achter zich. De Teeuw weet dat jaar zowaar vijfde te worden net achter G. de Kuyper uit Wuustwezel. Die zal het volgende jaar toeslaan ten koste van? Jawel,

opnieuw Jantje Smeijers. (Ook in 1974 zal Smeijers nog een keer tweede worden, nu achter Geert Polak, die de volgende jaren nog drie keer met bloemen naar Bergen op Zoom mag)

Dan is het vele jaren rustig met Belgische deelname. Danny Delchambre uit Essen doorbreekt in 1981 de stilte. Hij is in die tijd een verdienstelijk veldrijder; zijn ervaring op dat terrein komt hem goed te pas in de Kolenbaan. Van hem is de uitspraak, dat een veldrit pas echt de moeite waard is, als de renners diep door de stront moeten rijden.

Voor de komende jaren moeten we sterk rekening houden met nieuwe Belgische successen. Vorig jaar (2002) lieten Frank Franken en Hugo Adriaansen zien, dat ze het hardrijden nog niet verleerd zijn. Deze oud-beroepsrenners maakten allebei deel uit van de kopgroep, toen ze zich door pech teruggeslagen zagen.

De rondemiss

De eerste kermisronde, die van 1954, kende al een rondemiss: Cobi Hellemons, zus van de eerste winnaar Janus Hellemons. De verslaggevers van het *Brabants Nieuwsblad* en *Dagblad De Stem* gaven hun ogen de afgelopen 50 jaar blijkbaar goed de kost. Zo kunnen we nu nog lezen hoe de missen er uit hebben gezien.

Ene Jopie Struijken uit Den Haag moet in 1958 de reporter van *Dagblad De Stem* gecharmeerd hebben.

Deze blondine had twee jaar eerder ook al de rol van rondemiss vervuld. Zij is volgens de krant een aardige toeriste die het comité met succes heeft weten te strikken.

In 1971 is Ria Quik net als in 1970 rondemiss. Zij mocht haar buurman Tiest Boden al eens de bloemen geven, omdat hij de eerste renner uit Wouwse Plantage was in de wedstrijd die gewonnen werd door Fanny van Heybeek. In 1971 huldigt miss Ria "in hotpants gestoken" de winnaars met "een boeket bloemen, een beker en wat stevige zoenen, in aantal variërend van drie tot vijf of zes." De verslaggever stond erbij en keek ernaar. Was hij jaloers?

Ook in 1968 had de verslaggever er niet naast gekeken. De miss van dat jaar, Mientje van Meel, is gehuld in "een fraaie japon", draagt een klein

diadeem en een sjerp waarop haar "titel" staat. Dat moet de moeite waard zijn geweest, anders was het niet in de krant gekomen.

Rondemiss Ria Quik poseert met een gelukkige Adrie Goorden in 1971.

Twee groene blaadjes en een oude bok

De winnaars zagen de rondemiss soms ook duidelijk zitten. In 1960 wint de 67-jarige Adriaan van Dorst (de vader van Frans van Dorst van Café *De Reebok*) in de categorie 60 jaar en ouder. Hij klopt zijn kaartmaat Merijn van Meel met een straatlengte. De rondemiss komt uit de Plantage. Het is Mary-Ann Speeckaert, dan nog geen twintig, die haar opwachting maakt met een prachtig boeket.

En nu komt het! De krant schrijft, dat de miss en haar boeket "twee groene blaadjes" waren "voor de oude bok die erbij keek alsof hij ze lustte." Een jaar later is het een blij weerzien. Adriaan heet nu Janus en krijgt van Mary-Ann Speeckaert een beker en een fruitmand. Het fruit heeft hij beslist ook niet versmaad.

En de vrouwen?

Jarenlang was de kermisronde een pure mannenaangelegenheid. Terwijl internationaal al lang vrouwenwedstrijden werden verrreden en Bella en Keetie Hage overwinning na overwinning behaalden, reden in Wouwse Plantage enkel de mannen hun rondjes door de Kolenbaan. Daar kwam in 1974 verandering, toen de dames eindelijk voor het eerst van start gingen. Ze waren met 22 en reden allen de wedstrijd uit. "Mevrouw Baselier"

won, zegt het *Brabants Nieuwsblad* van 7 augustus 1974, voor Wouwse Plantage Jaantje Baselier. Jarenlang zal zij niet weg te denken zijn in de damesronde. In 1997(!) wint zij weer. Haar buurmeisje Gerda Buijsen, vele jaren jonger dan Jaantje, moet het in het eerste koersjaar voor de vrouwen doen met een tweede plaats.

Els van Meer is in 1974 nog zeven- de en laat haar zussen Maria en Lia voor. Dat zal later heel anders worden. Van 1977 tot en met 1983 zal zij de beste zijn. Een record.

Een andere opvallende winnares in Jeannine Hermus (Wouw), die uitkwam voor ploeg *Donkenhof*. Zij behaalde verschillende overwinningen en ereplaatsen. Ze is *Donkenhof* trouw gebleven als... kasteleinese.

Microfonist Theo Schuurbijs huldigt een glunderende Jaantje Baselier, die gesponsord werd door Bouwbedrijf Dré Maas.

Ga er maar aan staan De Jury

Het is kermisdinsdag in Wouwse Plantage, het is vijf uur geweest. De renners zijn uit gefietst, ze gaan met een washandje door hun gezicht of stellen dat nog even uit voor een koele pint. De toeschouwers gaan naar huis of laten zich ook nog tot zo'n koele pint verleiden. De werkploeg ruimt binnen de kortste keren de dranghekken op.

Maar de jury is nog volop aan het werk. De uitslag van de laatste wedstrijd dient met grote zorg op papier te komen. Een haast onmogelijk karwei. Er zijn zo'n honderd deelnemers, van wie het merendeel gedubbeld is. Achter de namen zijn soms wel zes of zeven streepjes. Zoveel maal heeft de man achterop de motor die renners genoteerd, evenzoveel maal zijn ze gedubbeld. Ga er maar aan staan.

Ondankbaar

Er is geen ondankbaarder werk dan dat van jury bij de kermisronde. Toen de groepen van deelnemers klein waren, was het opstellen van een uitslag in een vloek en een zucht gebeurd. Tegenwoordig is het een kwestie van het oplossen van een ingewikkelde puzzel. Geen enkel systeem van jurering is waterdicht.

Het noteren van alle rugnummers bij elke doortocht is onmogelijk. De man op de motor kan ook niet altijd correcte informatie doorgeven, als renners even gedemarreerd zijn of zich af laten zakken. Er is geëxperimenteerd met een draadloze verbinding tussen de motor en de jurywagen, het werkte enkel verwarrend.

En dan zijn er nog de grappenmakers die een ronde of wat wachten, zonder dat de jury erachter komt. Kortom: ook de jury ziet af. Je moet al een echte wielerliefhebber zijn, wil je dat werk telkens opnieuw willen doen. Hulde aan de jury, ook al denken veel oud-deelnemers daar anders over. Want in elke uitslag sluipen mysterieuze beslissingen. Hoe dat komt, is wel duidelijk. Nogmaals: ga er maar aanstaan.

Loon naar werken

De kermisronde is een paradijs voor premiejagers. Vraag het maar aan de jongste deelnemertjes van vorig jaar. En jong geleerd is oud gedaan. Iedereen in Wouwse Plantage weet, hoe je je kermisgeld op een sportieve manier kunt aanvullen. En omdat meedoen ook in de kermisronde belangrijker is dan winnen, schenken vaders en moeders, grootouders, vrienden en kennissen een hoop persoonlijke premies. Soms krijgt de microfonist al die persoonlijke premies niet eens allemaal aangekondigd. Muziek hoor je dus op dinsdagmiddag amper.

In de beginjaren van de kermisronde waren de premies voornamelijk in natura: een krentenbrood, een lekkere peperkoek, een fruitmand. Ook de echte wielrenners reden toen nog voor prijzen en premies in natura.

Na enige jaren kwamen ook de geldpremies in de zakken van de deelnemers terecht. Toch bleven er nog lang spectaculaire premies als taarten, lange krentenbroden, varkenspootjes, kluiven, chips en komkommers. Ook tegoedbonnen zijn nog populair.

De pers heeft altijd aandacht besteed aan de premiëregen. Soms kon dat niet anders, want dan gebeurde er iets ongehoords. In 1960 gaf de

Premiejagers vallen op in de ronde. Stanley Roozen beeldt er een uit. In de bolletjes-trui op de achtergrond mevr. van Looveren-Goossens. Aan het hek herkennen we o.a. mevr. Mien Wolfs (Mien van de pastoor).

Belastingdienst premies. Het *Brabants Nieuwsblad* waarschuwde de winnaars. In gebrekkig Nederlands schrijft de verslaggever van dienst, dat ze uit moeten kijken bij het invullen van hun belastingbiljet, omdat het hier wellicht gaat om het uitwerpen van een "spieringetje"(sic) om een "kabeljouw"(sic) te vangen. Ook in 1960 spurten de renners voor Amerikaanse dollars en - u gelooft het niet - Peruaanse dollars. Tiest Boden wint die laatste premie in vreemde valuta. Waar hij die besteed heeft, moeten we nog eens navragen. De schenker van de dollars was Kees Buermans, die in Peru woonde en soms in zijn geboortedorp met vakantie kwam. Zijn vrijgevigheid is niet onopgemerkt gebleven.

Nog even terug naar die premiejagers. Je kunt ze in de wedstrijden meteen herkennen. Ze rijden in groepjes en zijn min of meer aan elkaar gewaagd. Aan de meet sprinten ze om beurten of ze sprinten helemaal niet en delen bij de prijsuitreiking de buit.

Voor de verdeling van de premies over de verschillende categorieën is een bak in gebruik die door een lid van het comité zo'n 40 jaar geleden vervaardigd is. Als je alle premiebedragen bij elkaar optelt, die vanuit deze bak naar de renners zijn gegaan, kom je aan een jaarsalaris waar een minister dik tevreden mee zou zijn.

De werkploeg

De oplettende bezoeker van de kermisronde heeft beslist weleens leden van de werkgroep aan het werk gezien, zo rond een uur of vijf na afloop van de laatste wedstrijd. In een verbazend snel tempo verdwijnen de dranghekken van het parcours. Binnen een half uur is er haast niets meer van de koers te zien. Het lijkt een fluitje van een cent.

Wie achter de schermen heeft gekeken, weet dat er voor de werkploeg veel meer komt kijken.

Het werk begint eigenlijk al een week van tevoren met een inspectie van de Kolenbaan. Als die gebreken vertoont, gaat de werkploeg op maandag voor de ronde aan de slag. Ook kan het zijn dat de bochten geveegd moeten worden.

De dranghekken worden die dag opgehaald en op dinsdag 's morgens al tamelijk vroeg op hun plaats gezet. De spandoeken en reclameborden van de sponsors krijgen een plaats, de streep wordt nog eens duidelijk op het wegdek aangebracht. Stropakken of strobalen maken gevaarlijke punten veiliger. Bij de jurywagen kruipen mensen op de ladder om het finishdoek te spannen.

Jarenlange ervaring zorgt ervoor, dat de werkploeg snel en vakkundig opereert onder leiding van Piet Verhaerd. De kermisronde kent een haast professionele aanpak.

Het is heel warm in 1976 in de Kolenbaan. Piet Verhaerd zwoegt in het oude gestreepte shirt van FC De Reebok. Later zal hij chef van werkploeg worden en nu is hij ook secretaris van de organiserende stichting.

Achter de draad

In het verleden kostte het de werkploeg meer tijd om het parcours af te zetten. Van dranghekken was toen nog geen sprake. Bij de firma De Visser huurde het comité ijzeren palen. Met indrukwekkende hamers sloegen de mannen van de werkploeg die 's morgens in alle vroegte de grond in. Door de ogen in de palen ging een staaldraad die een jaar op een haspel had gezeten. Wie geen idee heeft van iets wat er *verhaspeld* uitziet, had daarbij moeten zijn. Het was dikwijls een hele toer om de onwillige draad door de ogen van al die palen te krijgen. Soms had iemand in zijn enthousiasme bij een paal een oog dichtgeslagen. Die paal moest er dan uit of kreeg een noodverband aangelegd.

Als 's avonds een hoop mensen al lekker aan een pint zaten, was de werkploeg nog druk bezig met palen uit de grond sleuren en meters taaie draad terug op de rol winden.

Dranghekken

Met de komst van dranghekken is veel verbeterd. Het comité heeft die een tijdlang gehuurd van de gemeente Woensdrecht, tot bleek dat de gemeente Essen de dranghekken gratis ter beschikking stelde. Na de gemeentelijke herindeling zag het er even naar uit, dat Essen de hekken niet meer zou uitlenen. Dat kwam omdat ze daar van de gemeente Roosendaal en Nispen een keer een rekening hadden gekregen, toen ze dranghekken hadden gebruikt. Zelf had Essen aan Roosendaal altijd gra-

Cees Rozen volop in actie voor de werkploeg; links nog net zichtbaar Janus Hellemons.

tis hekken uitgeleend. Gelukkig is tenslotte alles bij het oude gebleven. Een goede buur is goud waard.

Sleutelen aan de formule

De organisatie van een evenement is pas goed, als een ruime meerderheid van de deelnemers en toeschouwers tevreden is. Organisatoren moeten dus goed weten welke wensen er leven bij hun doelgroep, zoals dat in vaktaal zo mooi heet.

De mensen die de eerste kermisronde van Wouwse Plantage organiseerden, gaven meteen vijf categorieën sportliefhebbers van jong tot oud de gelegenheid hun krachten te meten op gewone fietsen. Het jaar daarop streden weer vijf categorieën om de eer, maar er had een lichte verschuiving plaatsgevonden in de leeftijden. De oudste mannen waren in 1954 die vanaf 51 jaar, in 1955 die vanaf 40. Enkele jaren later was de oudste groep dan weer 60 jaar en ouder.

Na wat gesleutel hield men zich geruime tijd aan een blijkbaar bevredigende formule van vier wedstrijden: voor 8- tot 13-jarigen, voor 13- tot 18-jarigen, voor 40 jaar en ouder en de grote koers voor mannen tussen 18 en 40 jaar. In 1974 kwamen daar de dames bij.

Krachtsverschillen

In de jaren zeventig kreeg bijna ieder dorp een toerclub. De leden waren voor een groot deel tegen de 40 of nog ouder. In de categorie van oudste mannen ontstonden daardoor te grote krachtsverschillen. Voor de gelegenheidsfietser was de lol eraf met de kermis. Daarom kwam er een splitsing tussen toerclubleden en niet-toerclubleden.

Ook bij de dames kwamen er twee groepen: die tot 18 jaar en vanaf 18 jaar. Vervolgens gingen de meisjes gewoon met de jongens van hun leeftijd rijden en reden de dames vanaf 18 jaar weer apart.

Uit de oudere groep werden de grappenmakers losgeweekt, toen de spektakelrit op het programma kwam.

Van vier naar vijf dorpen

Tot de gemeentelijke herindeling reden buiten de hoofdkoers uitsluitend inwoners uit gemeente Wouw mee; bij de ouderen en de dames waren oud-inwoners uit Wouwse Plantage al toegelaten. Zodra Wouwse Plantage tot de nieuwe gemeente Roosendaal ging behoren, kregen ook de mensen uit Nispen toegang tot alle categorieën. Daar maakten bijvoorbeeld Kees de Jong, Piet van Eekelen, Jan Poldermans en zijn dochter Alexandra gebruik van.

Zo blijft de organisatie openstaan voor veranderingen. Het gesleutel aan de formule levert dus een wedstrijdprogramma op maat.

Meer dan de ronde

Van meet af aan heeft het comité van de kermisronde zich ingezet voor een nevenprogramma voor de dorpsjeugd. De eerste jaren konden de jongens en meisjes op dinsdagmorgen met versierde fietsen en steppen pronken. Later mochten zij net als de volwassenen naar een bal. Dat kinderbal vond bij toerbeurt plaats in Café *Zomerlust*, Café *De Reeboek* en - indien aanwezig - de feesttent van Louis Verbraak. Later kwam daar de zaal van Camping Wouwse Plantage bij. De laatste jaren concentreren de kinderactiviteiten zich in de feesttent van *De Reeboek*.

De organisatie had het op kermisdinsdag heel druk. Terwijl een werkploeg op het parcours bezig was, vermaakten andere leden van het comité de kinderen. De eerste jaren werd er wat muziek gedraaid, later nodigde het comité artiesten uit, goochelaars, clowns en playbackzangers.

Het bal werd jarenlang in goede banen geleid door microfonist Theo Schuurbijs. Hij maakte de kinderen warm voor de tradities van de kermis. De rondemiss was en is altijd op het kinderbal aanwezig en maakt zich o.a. verdienste-lijk met het uitdelen van snoep en andere versnaperingen.

Een apart groepje comité leden heeft de speciale taak snoep in te kopen. Binnen de groep van medewerkers aan het kinderbal zal ieder zich nog wel Charles v.d. Berg herinneren. Deze nauwgezette penningmeester wist haarfijn te vertellen, wat er al die jaren in de snoepzakken was gestopt en wat dat gekost had.

Financiën

Van kosten gesproken. Jaarlijks kan het comité rekenen op royale financiële steun van de bevolking van Wouwse Plantage tijdens de huis-aan-huiscollecte. Dat is een tijdrovende bezigheid. Vraagt u het maar eens aan de collectanten. Vooral in het buitengebied gaan er vele avonden mee heen. Maar gezellig is het in ieder geval, lekker buurten en over de koers praten.

Maandagavond kinderavond

Al de drukte met het kinderbal op dinsdagmorgen werd op den duur te veel van het goede. Omdat de kermis op maandagavond steeds minder publiek trok, besloot het comité het kinderbal naar die avond te verplaatsen.

sen. Zo kon het zich op dinsdag veel beter concentreren op de kermisronde en kreeg de kermis de dag daarvoor weer meer volk.

Van een bal voor de kinderen kunnen we al lang niet meer spreken. De maandagavond is nu een feestavond voor de kinderen met muziek en spelletjes en...snoep.

Vorig jaar was er op maandagmiddag voor het eerst een programma voor de ouders, een idee van Jan van Luijk die de volle medewerking kreeg van de KBO. Het werd een groot succes.

Voor het jubileumjaar 2003 staan allerlei andere nevenactiviteiten op het programma. Het gaat dus in Wouwse Plantage begin augustus om meer dan alleen de kermisronde.

De eeuwige roem

1954 Janus Hellemons, Wouwse Plantage

1955 Wim Matthijssen, Wouw

1956 W. Jochems, Moerstraten

1957 Wim Matthijssen, Wouw

1958 Christ Boden Jzn, Wouwse Plantage

1959 Christ Boden Jzn, Wouwse Plantage

1960 Piet Veraart, Wouwse Plantage

1961 Piet Veraart, Wouwse Plantage

1962 Anton Jacobs, Wouwse Plantage

1963 Piet Veraart, Wouwse Plantage

1964 Van de Water, Haarsteeg

1965 Piet Veraart, Wouwse Plantage

1966 Piet Veraart, Wouwse Plantage

1967 G. Moonen, Udenhout

1968 F. Blankers, Essen(B)

1969 Piet Goorden, Nispen

1970 Fanny Van Heybeek, Kalmthout(B)

1971 Adrie Goorden, Wouw

1972 Fanny Van Heybeek, Kalmthout(B)

1973 De Kuyper, Wuustwezel(B)

1974 Geert Polak, Bergen op Zoom

1975 Geert Polak, Bergen op Zoom

1976 Christ Boden Jzn, Wouwse Plantage

1977 Geert Polak, Bergen op Zoom

1978 Geert Polak, Bergen op Zoom

1979 Piet Goorden, Nispen

1980 Ad Borremans, Hoogerheide

1981 Danny Delchambre, Essen(B)

1982 André Geers, Ossendrecht

1983 Anton Jacobs, Wouwse Plantage

1984 Cor van de Korput, Ossendrecht

1985 Cor van de Korput, Ossendrecht

1986 Louis Schenk, Huijbergen

1987 Christ Boden Bzn, Wouwse Plantage

1988 Kees de Jong, Nispen

1989 Piet van Eekelen, Nispen

1990 Johan Peemen, Rijsbergen
 1991 Christ Boden Bzn, Wouwse Plantage
 1992 Christ Boden Bzn, Wouwse Plantage
 1993 Christ Boden Bzn, Wouwse Plantage
 1994 Johan Peemen, Rijsbergen
 1995 John de Crom, Hoogerheide
 1996 Christ Boden Bzn, Wouwse Plantage
 1997 Corné Goorden, Nispen
 1998 Andy van Loon, Hoogerheide
 1999 Christ Boden Bzn, Wouwse Plantage
 2000 Mattie de Baat, Nieuw Vossemeer
 2001 Jack Beks, Wouwse Plantage
 2002 Christ Boden Bzn, Wouwse Plantage
 2003 ?????

Ploegenklassement

1989 FC Rabarber
 1990 FC Rabarber
 1991 FC Rabarber
 1992 FC Rabarber
 1993 FC Rabarber
 1994 FC Rabarber
 1995 FC Rabarber
 1996 Dierenpension Hoevekestijn
 1997 Dierenpension Hoevekestijn
 1998 Dierenpension Hoevekestijn
 1999 Dierenpension Hoevekestijn
 2000 Dierenpension Hoevekestijn
 2001 Dierenpension Hoevekestijn
 2002 Café De Reebok I
 2003 ?????

Een woord van dank

Velen zijn ons behulpzaam geweest bij het samenstellen van dit boek. Hun zeggen we hartelijk dank. Namen noemen is hachelijk, niettemin leest u er hier toch enkele.

De naam van Martine Roozen mag niet ongenoemd blijven. Zij heeft veel tijd gestoken in het verzamelen en persklaar maken van de foto's, de echte blikvangers voor wie dit boek leest.

Wij zijn Marij Veraart-van den Oever zeer erkentelijk voor het beschikbaar stellen van het prachtige plakboek van haar overleden man Piet. Ook René Hermans en Ad van Meer mogen we niet vergeten. Zij vulden de verzameling krantenknipsels aan.

Janus Hellemons, Theo Schuurbijs, Christ Boden Jzn en Christ Boden Bzn danken we voor de genoeglijke gesprekken die we met hen over de kermisronde mochten voeren.

Verder dank aan al diegenen die foto's in bruikleen gaven en grote dank aan Heemkundekring *De Vierschaer* die voor de uitgave van dit boek zorgde.

Wouwse Plantage, Pinksteren 2003

Bestuur.

Voorzitter: Arno Melis, Doeldreef 25, Wouw. tel. 302788

Secretaris: Huub Jonckheere, Boomhoefstraat 31, Wouw. tel. 303704

Penningm.: Jan Raats, Neerakker 9, Wouw. tel. 301815

Leden: Piet Hoendervangers, Lenaertsstr. 14 Wouw. tel. 302468
Jan Vissenberg, Markiezenstraat 25, Wouw. tel. 304238
Cees Cuperus, Strijp 17, Wouw. tel. 301597
Frans Schuurbijs, Roosendaalsestr. 12, Wouw. tel. 302611
Leo van der Zon, Cipresberg 5, Roosendaal. tel. 558351

Secretariaat.

Postbus 57, 4724 ZH Wouw

Heemcentrum.

De Kapel, Kloosterstraat 9b, 4724 EE Wouw. tel. 301216

Contactpersonen.

Heerle: Piet Meul, Ekelhof 8. tel. 301965

Moerstraten: Jan Verbogt, Moerstraatseweg 79. tel. 302509

Wouwse Plantage: Liza en Kees Roozen, Jasmijnstraat 14. tel. 379238

Redactie.

Heemkundekring De Vierschaar,

Postbus 57, 4724 ZH Wouw

Telefoon / Fax 0165-301216 www.de-vierschaer-wouw.nl

Opmaak en Druk:

J.de Groot Reclame & Drukwerk

Redactiemedelingen.

@ De Vierschaer 2003, Alle rechten voorbehouden. Voor richtlijnen omtrent kopij: info bij de redactie. Elke auteur is verantwoordelijk voor de inhoud van het eigen artikel.

Losse nummers, prijsinfo etc. bij Arno Melis, tel. 302788

© 2003. M.P.J.W. de Koning

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de auteur en de uitgever.

Oorspronkelijke ISBN- nummer: 90-9016650-5

